

Kunsill
tal-Unjoni Ewropea

Brussell, 25 ta' Mejju 2021
(OR. en)

7744/21

Fajl Interistituzzjonali:
2021/0083 (NLE)

AVIATION 76
RELEX 298
OC 14

ATTI LEGĠSLATTIVI U STRUMENTI OĦRA

Ftehim dwar it-Trasport bl-Ajru bejn l-Unjoni Ewropea u l-Istati Membri tagħha, minn naħa waħda, u l-Istat tal-Qatar, min-naħa l-oħra

FTEHIM DWAR IT-TRASPORT BL-AJRU
BEJN L-UNJONI EWROPEA
U L-ISTATI MEMBRI TAGHHA, MINN NAHA WAHDA,
U L-ISTAT TAL-QATAR, MIN-NAHA L-OHRA

WERREJ

ARTIKOLU 1: Definizzjonijiet

TITOLU I: DISPOŻIZZJONIJIET EKONOMIČI

ARTIKOLU 2: Għoti ta' drittijiet

ARTIKOLU 3: Awtorizzazzjoni tal-operat

ARTIKOLU 4: Rifjut, revoka, sospensjoni u limitazzjoni tal-awtorizzazzjoni

ARTIKOLU 5: Liberalizzazzjoni tas-sjieda u tal-kontroll

ARTIKOLU 6: Konformità mal-liġijiet u mar-regolamenti

ARTIKOLU 7: Kompetizzjoni ġusta

ARTIKOLU 8: Opportunitajiet kummerċjali

ARTIKOLU 9: Dazji doganali

ARTIKOLU 10: Tariffi għall-utenti

ARTIKOLU 11: Prezzijiet tal-biljetti u rati

ARTIKOLU 12: Statistika

TITOLU II: KOOPERAZZJONI REGOLATORJA

ARTIKOLU 13: Sikurezza tal-avjazzjoni

ARTIKOLU 14: Sigurtà tal-avjazzjoni

ARTIKOLU 15: Ġestjoni tat-traffiku tal-ajru

ARTIKOLU 16: Ambjent

ARTIKOLU 17: Responsabbiltà tat-trasportaturi tal-ajru

ARTIKOLU 18: Protezzjoni tal-konsumaturi

ARTIKOLU 19: Sistemi kompjuterizzati ta' riżervazzjoni

ARTIKOLU 20: Aspetti soċjali

TITOLU III: DISPOŻIZZJONIJIET ISTITUZZJONALI U FINALI

ARTIKOLU 21: Interpretazzjoni u implimentazzjoni

ARTIKOLU 22: Kumitat Kongunt

ARTIKOLU 23: Soluzzjoni tat-tilwim u arbitraġġ

ARTIKOLU 24: Rabta ma' ftehimiet oħra

ARTIKOLU 25: Emendi

ARTIKOLU 26: Adeżżjoni minn Stati Membri ġodda tal-Unjoni Ewropea

ARTIKOLU 27: Terminazzjoni

ARTIKOLU 28: Reġistrazzjoni tal-Ftehim

ARTIKOLU 29: Dħul fis-seħħ, applikazzjoni proviżorja u depożitarju

ARTIKOLU 30: Testi awtentiċi

ANNES 1: Dispożizzjonijiet tranżizzjonali

ANNES 2: Applikabbiltà ġeografika għad-drittijiet tat-traffiku tal-ħames libertà għal servizzi ta' merkanzija biss

IR-RENJU TAL-BELĠJU,

IR-REPUBBLIKA TAL-BULGARIJA,

IR-REPUBBLIKA ĊEKA,

IR-RENJU TAD-DANIMARKA,

IR-REPUBBLIKA FEDERALI TAL-ĠERMANJA,

IR-REPUBBLIKA TAL-ESTONJA,

L-IRLANDA,

IR-REPUBBLIKA ELLENIKA,

IR-RENJU TA' SPANJA,

IR-REPUBBLIKA FRANĊIŻA,

IR-REPUBBLIKA TAL-KROAZJA,

IR-REPUBBLIKA TALJANA,

IR-REPUBBLIKA TA' ĊIPRU,

IR-REPUBBLIKA TAL-LATVJA,

IR-REPUBBLIKA TAL-LITWANJA,

IL-GRAN DUKAT TAL-LUSSEMBURGU,

L-UNGERIJA,

IR-REPUBBLIKA TA' MALTA,

IR-RENJU TAN-NETHERLANDS,

IR-REPUBBLIKA TAL-AWSTRIJA,

IR-REPUBBLIKA TAL-POLONJA,

IR-REPUBBLIKA PORTUGIŻA,

IR-RUMANIJA,

IR-REPUBBLIKA TAS-SLOVENJA,

IR-REPUBBLIKA SLOVAKKA,

IR-REPUBBLIKA TAL-FINLANDJA,

IR-RENJU TAL-IŻVEZJA,

partijiet kontraenti għat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea u għat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, minn hawn 'il quddiem imsejhin b'mod kollettiv bħala "l-Istati Membri tal-UE", jew b'mod individwali bħala "Stat Membru tal-UE", u

l-UNJONI EWROPEA, minn hawn 'il quddiem imsejha "l-Unjoni",

minn naha waħda, u

IL-GVERN TAL-ISTAT TAL-QATAR, minn hawn 'il quddiem imsejjaħ il-"Qatar",

min-naha l-oħra,

minn hawn 'il quddiem imsejhin flimkien bħala "l-Partijiet",

l-Istati Membri tal-UE u l-Qatar, bħala partijiet għall-Konvenzjoni dwar l-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali, li nfethet għall-iffirmar f'Chicago fis-7 ta' Diċembru 1944, flimkien mal-Unjoni,

FILWAQT LI JIXTIEQU jippromwovu l-interessi tagħhom fir-rigward tat-trasport bl-ajru bħala mezz biex jikkontribwixxu għal relazzjonijiet politiċi u ekonomiċi eqreb bejn il-Partijiet,

FILWAQT LI JIRRIKONOXXU l-importanza tal-konnettività effiċjenti tat-trasport bl-ajru fil-promozzjoni tal-kummerċ, tat-turiżmu, tal-investment u tal-iżvilupp ekonomiku u soċjali,

FILWAQT LI JIXTIEQU jtejbu s-servizzi tal-ajru u jippromwovu sistema tal-avjazzjoni internazzjonali bbażata fuq in-nondiskriminazzjoni u l-opportunitajiet ġusti u ugwali għall-kompetizzjoni bejn it-trasportaturi tal-ajru,

FILWAQT LI JIXTIEQU jiżguraw l-ogħla livell ta' sikurezza u ta' sigurtà fit-trasport bl-ajru u filwaqt li jafferaw it-tassib serju tagħhom fir-rigward ta' atti jew ta' theddidiet kontra s-sigurtà tal-inġenji tal-ajru, li jipperikolaw is-sikurezza tal-persuni jew tal-proprjetà, li jaffettwaw b'mod avvers l-operat tal-inġenji tal-ajru u li jimminaw il-fiduċja tal-vjaġġaturi fis-sikurezza tal-avjazzjoni ċivili,

FILWAQT LI JINNOTAW il-Konvenzjoni dwar l-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali, li nfethet għall-iffirmar f'Chicago fis-7 ta' Diċembru 1944,

FILWAQT LI HUMA DDETERMINATI jimmassimizzaw il-benefiċċji potenzjali tal-kooperazzjoni regolatorja,

FILWAQT LI JIRRIKONOXXU l-benefiċċji potenzjali importanti li jistgħu jfegġu minn servizzi tal-ajru kompetittivi u minn industrijha vijabbli tat-trasport bl-ajru,

FILWAQT LI JIXTIEQU jkattru l-kompetizzjoni libera, filwaqt li jirrikonoxxu li ċerti sussidji jistgħu jaffettwaw il-kompetizzjoni b'mod avvers u jistgħu jxekklu l-oġettivi bażiċi ta' dan il-Ftehim, u filwaqt li jirrikonoxxu li fejn ma hemmx kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni għat-trasportaturi tal-ajru, il-benefiċċji potenzjali jaf ma jitwettqux,

FILWAQT LI BIHSIEBHOM jibnu fuq il-qafas ta' ftehimiet u ta' arrangamenti eżistenti bejniethom, bl-għan li jkun hemm aċċess miftuħ għas-swieq u massimizzazzjoni tal-benefiċċji għall-passiġġieri, għall-konsenjaturi, għat-trasportaturi tal-ajru u għall-ajruporti kif ukoll għall-impjegati u għall-komunitajiet tagħhom, u għal oħrajn li jibbenefikaw b'mod indirett,

FILWAQT LI JAFFERMAW l-importanza tal-protezzjoni tal-ambjent fl-iżvilupp u fl-implimentazzjoni tal-politika dwar l-avjazzjoni internazzjonali,

FILWAQT LI JAFFERMAW il-htieġa għal azzjonijiet urgenti biex jiġi indirizzat it-tibdil fil-klima u għal kooperazzjoni kontinwa għat-tnaqqis tal-emissjonijiet tal-gassijiet b'effett ta' serra fis-settur tal-avjazzjoni, b'mod konsistenti mal-obbligi internazzjonali tagħhom fir-rigward ta' dan il-qasam, inklużi dawk stabbiliti fl-istrumenti tal-Organizzazzjoni tal-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali (ICAO),

FILWAQT LI JAFFERMAW l-importanza tal-protezzjoni tal-interessi tal-konsumaturi u li jkun hemm kooperazzjoni biex jinkiseb livell għoli ta' protezzjoni tal-konsumaturi,

FILWAQT LI JIRRIKONOXXU li ż-żieda fl-opportunitajiet kummerċjali mhijiex maħsuba biex timmina x-xogħol jew l-istandards tagħhom fir-rigward tax-xogħol, u filwaqt li jaffer maw mill-ġdid l-importanza li jitqiesu l-effetti ta' dan il-Ftehim fuq ix-xogħol, l-impjiegi u l-kundizzjonijiet tax-xogħol, u l-benefiċċji li jinholqu meta l-vantaġġi ekonomiċi sinifikanti li jinkisbu mis-swieq miftuħa u kompetittivi jiġu kkombinati ma' standards tax-xogħol għoljin,

FILWAQT LI JINNOTAW ix-xewqa li jiġu esplorati modi kif jiġi ffaċilitat aċċess aħjar għall-kapital għall-industrija tat-trasport bl-ajru sabiex isir żvilupp ulterjuri tat-trasport bl-ajru,

FILWAQT LI JIXTIEQU jikkonkludu ftehim dwar it-trasport bl-ajru, li jkun supplimentari għall-Konvenzjoni dwar l-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali,

FTIEHMU KIF ĠEJ:

ARTIKOLU 1

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' dan il-Ftehim, sakemm ma jiġix iddikjarat mod ieħor, japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (1) “Ftehim” tfisser dan il-Ftehim, kwalunkwe anness tiegħu, u kwalunkwe emenda għalihom;
- (2) “trasport bl-ajru” tfisser il-ġarr ta' passiġġieri, ta' bagalji, ta' merkanzija u ta' posta, separatament jew flimkien, b'ingenji tal-ajru, offrut lill-pubbliku għal remunerazzjoni jew b'kiri, inklużi s-servizzi tal-ajru skedati jew mhux skedati;
- (3) “stabiliment taċ-ċittadinanza” tfisser sejba li turi li trasportatur tal-ajru li jipproponi li jopera servizzi tal-ajru skont dan il-Ftehim jissodisfa r-rekwiżiti stabbiliti fl-Artikolu 3 fir-rigward tas-sjeda, il-kontroll effettiv u l-post prinċipali tan-negozju tiegħu;
- (4) “awtoritajiet kompetenti” tfisser l-agenziji jew l-entitajiet tal-gvern li huma responsabbli għall-funzjonijiet amministrattivi skont dan il-Ftehim;
- (5) “sistema kompjuterizzata ta' riżervazzjoni” jew “CRS” tfisser sistema kompjuterizzata li jkun fiha informazzjoni dwar, fost l-oħrajn, l-iskedi, id-disponibbiltà u l-prezzijiet, ta' aktar minn trasportatur tal-ajru wieħed, bil-facilitajiet ta' riżervazzjoni jew tal-ħruġ tal-biljetti jew mingħajrhom, tant li wħud minn dawn is-servizzi jew dawn is-servizzi kollha jkunu disponibbli għall-abbonati. Għandu jinftiehem li tinkludi s-“sistemi globali ta' distribuzzjoni” (GDS), sakemm dawn ikun fihom prodotti tat-trasport bl-ajru;

- (6) “Konvenzjoni” tfisser il-Konvenzjoni dwar l-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali, li nfetħet għall-iffirmar f’Chicago fis-7 ta’ Diċembru 1944, u tinkludi:
- (a) kwalunkwe emenda li daħlet fis-seħħ skont l-Artikolu 94(a) tal-Konvenzjoni u li giet ratifikata kemm mill-Qatar kif ukoll mill-Istat Membru tal-UE jew mill-Istati Membri tal-UE skont kif ikun rilevanti għas-sugġett inkwistjoni; u
 - (b) kwalunkwe anness jew kwalunkwe emenda għalih li giet adottata skont l-Artikolu 90 tal-Konvenzjoni, sakemm dak l-Anness jew dik l-emenda jkunu effettivi fi kwalunkwe mument kemm għall-Qatar u kemm għall-Istat Membru tal-UE jew għall-Istati Membri tal-UE skont kif ikun rilevanti għas-sugġett inkwistjoni;
- (7) “diskriminazzjoni” tfisser differenzjazzjoni ta’ kwalunkwe tip mingħajr ġustifikazzjoni oġġettiva;
- (8) “Trattati tal-UE” tfisser it-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea u t-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea;
- (9) “prezzijiet tal-biljetti” tfisser il-prezzijiet li jridu jithallsu lit-trasportaturi tal-ajru jew lill-agenti tagħhom jew lil bejjiegħa oħra tal-biljetti għall-ġarr tal-passiġġieri permezz tas-servizzi tal-ajru (inkluż kwalunkwe modalità oħra tat-trasport b’konnessjoni magħhom) u l-kundizzjonijiet li bihom japplikaw dawk il-prezzijiet, inklużi r-remunerazzjoni u l-kundizzjonijiet offruti lill-aġenziji u lil servizzi awżiljarji oħra;

- (10) “stabbiliment tal-idoneità” tfisser sejba li turi li trasportatur tal-ajru li jipproponi li jopera servizzi tal-ajru skont dan il-Ftehim ikollu kapacità finanzjarja sodisfaċenti u għarfien espert maniġerjali adegwat biex jopera tali servizzi u huwa dispost jikkonforma mal-ligijiet, mar-regolamenti u mar-rekwiziti li jirregolaw l-operat ta’ tali servizzi;
- (11) “kost sħiħ” tfisser il-kost tal-forniment tas-servizz fornut flimkien ma’ tariffa raġonevoli għall-kostijiet amministrattivi;
- (12) “trasport internazzjonali bl-ajru” tfisser it-trasport bl-ajru li jgħaddi mill-ispazju tal-ajru fuq it-territorju ta’ iktar minn Stat wieħed;
- (13) “post prinċipali tan-negozju” tfisser is-sede ewlenija jew l-uffiċċju rreġistrat ta’ trasportatur tal-ajru fit-territorju ta’ Parti li fiha jitwettqu l-funzjonijiet finanzjarji u l-kontroll operazzjonali prinċipali, inkluża l-ġestjoni tal-ajrunavigabbiltà kontinwa tat-trasportatur tal-ajru;
- (14). “rati” tfisser il-prezzijiet li jridu jithallsu għall-ġarr tal-merkanzija permezz tas-servizzi tal-ajru (inkluż kwalunkwe modalità oħra tat-trasport b’konnessjoni magħhom) u l-kundizzjonijiet li bihom japplikaw dawk il-prezzijiet, inklużi r-remunerazzjoni u l-kundizzjonijiet offruti lill-aġenziji u lil servizzi awżiljarji oħra;

- (15) “self-handling” tfisser sitwazzjoni li fiha utent ta’ ajruport jipprovdi direttament għalih innifsu waħda jew iktar mill-kategoriji ta’ servizzi ta’ groundhandling u ma jikkonkludi l-ebda kuntratt ta’ kwalunkwe deskrizzjoni ma’ parti terza għall-forniment ta’ tali servizzi. Għall-fini ta’ din id-definizzjoni, bejniethom l-utenti tal-ajruport ma għandhomx jitqiesu li jkunu partijiet terzi fejn:
- (a) wiehed ikollu l-maġġoranza tal-ishma fl-iehor, jew
 - (b) korp wiehed ikollu maġġoranza ta’ ishma f’kull korp;
- (16) “tfixkil serju fl-ekonomija” tfisser krizi eċċezzjonali, temporanja (jew qasira jew fit-tul) u sinifikanti li taffettwa l-ekonomija kollha ta’ Stat Membru tal-UE jew tal-Qatar aktar milli regjun jew settur ekonomiku speċifiku;
- (17) “waqfa għal finijiet mhux tat-traffiku” tfisser inzul għal kwalunkwe fini għajr it-tluġh abbord jew il-hatt ta’ passiġġieri, ta’ bagalji, ta’ merkanzija u/jew ta’ posta fit-trasport bl-ajru;
- (18) “Sussidju” tfisser kwalunkwe kontribuzzjoni finanzjarja mogħtija mill-gvern jew minn kwalunkwe korp pubbliku ieħor fi kwalunkwe livell, inkluz:
- (a) it-trasferiment dirett ta’ fondi u t-trasferiment dirett potenzjali ta’ fondi jew ta’ obligazzjonijiet;
 - (b) ir-rinunzja jew in-nuqqas ta’ għbir tad-dhul li kieku jkun dovut;

- (c) il-forniment ta' merkanzija jew ta' servizzi minbarra l-infrastruttura ġenerali, jew ix-xiri ta' merkanzija jew ta' servizzi; jew
- (d) il-ħlas ta' pagamenti lil mekkanizmu ta' finanzjament, jew l-inkarigar jew it-tqabbid ta' korp privat sabiex iwettaq funzjoni waħda jew iktar minn dawk imsemmija fil-punti (a), (b) u (c) li normalment ikunu f'idejn il-gvern u f'korp pubbliku ieħor, u l-prattika fl-ebda sens reali ma tkun differenti mill-prattiki li normalment jiġu segwiti mill-gvernijiet,

li tkun limitata, *de jure jew de facto*, għal ċerti trasportaturi tal-ajru u li tagħti benefiċċju lil trasportatur(i) tal-ajru. Ma jitqies li jkun ingħata l-ebda benefiċċju permezz ta' intervent finanzjarju minn gvern jew minn korp pubbliku ieħor f'każ fejn operatur tas-suq privat, għal kunsiderazzjonijiet kummerċjali, ikun iwettaq l-istess intervent finanzjarju;

- (19) "territorju", għall-Qatar, għandu t-tifsira assenjata lillu fl-Artikolu 2 tal-Konvenzjoni. Għall-Unjoni Ewropea u għall-Istati Membri tagħha, tfisser it-territorju tal-art, l-ilmijiet interni u l-baħar territorjali tal-Istati Membri tal-UE li għalihom japplikaw it-Trattati tal-UE u skont il-kundizzjonijiet stabbiliti fihom, u l-ispazju tal-ajru ta' fuqhom;
- (20) "tariffa għall-utenti" tfisser tariffa imposta fuq it-trasportaturi tal-ajru għall-forniment ta' faċilitajiet jew ta' servizzi tal-ajruport, ambjentali tal-ajruport, tan-navigazzjoni bl-ajru, jew tas-sigurtà tal-avjazzjoni, inklużi s-servizzi u l-faċilitajiet relatati.

TITOLU I

DISPOŻIZZJONIJIET EKONOMIĊI

ARTIKOLU 2

Għoti ta' drittijiet

Skeda tar-rotot

1. Kull Parti għandha tippermetti lit-trasportaturi tal-ajru tal-Parti l-oħra joperaw fuq ir-rotot speċifikati hawn taħt:

(a) għat-trasportaturi tal-ajru tal-Qatar:

kwalunkwe punt fil-Qatar – kwalunkwe punt intermedju – kwalunkwe punt fl-Unjoni –
kwalunkwe punt lil hinn;

(b) għat-trasportaturi tal-ajru tal-Unjoni:

kwalunkwe punt fl-Unjoni – kwalunkwe punt intermedju – kwalunkwe punt fil-Qatar –
kwalunkwe punt lil hinn.

Għall-fini tal-applikazzjoni tal-iskeda tar-rotot ta' hawn fuq:

- “kwalunkwe punt” tfisser punt wiehed jew aktar;
- “kwalunkwe punt fl-Unjoni” tfisser punt wiehed jew aktar fl-istess Stat Membru tal-UE jew fi Stati Membri differenti tal-UE, separatament jew flimkien, fi kwalunkwe ordni partikolari.

Drittijiet tat-traffiku

2. Kull Parti tagħti lill-Parti l-oħra d-drittijiet li ġejjin għat-twertiq ta' attivitajiet tat-trasport internazzjonali bl-ajru mit-trasportaturi tal-ajru tal-Parti l-oħra fuq bażi nondiskriminatorja:

- (a) id-dritt li jtiru fuq it-territorju tagħha mingħajr inzul;
- (b) id-dritt li jagħmlu waqfiet fit-territorju tagħha għal finijiet mhux tat-traffiku;
- (c) id-dritt li jwettqu attivitajiet tat-trasport internazzjonali bl-ajru skedati u mhux skedati għal servizzi tal-passiġġieri biss, għal dawk tal-passiġġieri u tal-merkanzija, u għal tal-merkanzija biss:
 - (i) għat-trasportaturi tal-ajru tal-Qatar, id-dritt li jipprovdu servizzi tat-trasport internazzjonali bl-ajru bejn kwalunkwe wiehed mill-punt fil-Qatar u kwalunkwe wiehed mill-punti fl-Unjoni bi:
 - (A) drittijiet tat-traffiku tat-tielet u tar-raba' libertà mingħajr limitazzjoni fuq ir-rotot, il-kapaċità u/jew il-frekwenzi; u

- (B) drittijiet tat-traffiku tal-ħames libertà għal servizzi ta' merkanzija biss bejn l-Unjoni u l-punti lil hinn mill-punti elenkati fl-Anness 2, it-taqsim 1, diment li l-eżerċizzju tad-drittijiet tat-traffiku tal-ħames libertà ma jaqbiżx seba' frekwenzi fil-ġimgħa għal kull Stat Membru;

- (ii) għat-trasportaturi tal-ajru tal-Unjoni, id-dritt li jipprovdu servizzi ta' trasport internazzjonali bl-ajru bejn kwalunkwe wieħed mill-punti fl-Unjoni u kwalunkwe wieħed mill-punti fil-Qatar bi:
 - (A) drittijiet tat-traffiku tat-tielet u tar-raba' libertà mingħajr limitazzjoni fuq ir-rotot, il-kapaċità u/jew il-frekwenzi; u

 - (B) drittijiet tat-traffiku tal-ħames libertà għal servizzi ta' merkanzija biss bejn il-Qatar u l-punti lil hinn mill-punti elenkati fl-Anness 2, it-taqsim 2, diment li l-eżerċizzju tad-drittijiet tat-traffiku tal-ħames libertà ma jaqbiżx seba' frekwenzi fil-ġimgħa għal kull Stat Membru.

L-eżerċizzju ta' dawn id-drittijiet tat-traffiku għandu jkun soġġett għad-dispożizzjonijiet tranżizzjonali li jinsabu fl-Anness 1 għal dan il-Ftehim.

Biex jiġi evitat kull dubju, għal dawk l-Istati Membri tal-UE li fil-ftehimiet u fl-arranġamenti bilaterali attwali tagħhom dwar is-servizzi tal-ajru mal-Qatar, għandhom seba' frekwenzi jew inqas fil-ġimgħa bi drittijiet tat-traffiku tal-ħames libertà għal servizzi ta' merkanzija biss, l-għadd totali ta' frekwenzi fil-ġimgħa disponibbli għat-trasportaturi tal-ajru taż-żewġ Partijiet fi tmiem il-perjodu tranżizzjonali se jkun sebgħa .

- (d) id-drittijiet li jkunu speċifikati b'mod ieħor f'dan il-Ftehim.

Flessibbiltà operazzjonali

3. It-trasportaturi tal-ajru ta' kull Parti, fi kwalunkwe titjira jew fit-titjiriet kollha u, meta jagħzlu huma, fir-rotot speċifikati fil-paragrafu 1, jistgħu:

- (a) joperaw titjiriet f'xi waħda mid-direzzjonijiet jew fit-tnejn li huma;
- (b) jikkombinaw numri differenti tat-titjiriet f'operazzjoni waħda ta' inġenju tal-ajru;
- (c) jaqdu lil punti intermedji jew lil punti lil hinn, u lil punti fit-territorji tal-Partijiet fi kwalunkwe kombinazzjoni u fi kwalunkwe ordni f'konformità mad-dispożizzjonijiet tal-paragrafu 2;
- (d) ma jagħmlux waqfiet fi kwalunkwe punt jew f'ċerti punti;
- (e) jittrasferixxu t-traffiku minn kwalunkwe inġenju tal-ajru tagħhom lejn kwalunkwe inġenju tal-ajru ieħor tagħhom fi kwalunkwe punt (tibdil tal-gejg);
- (f) jagħmlu waqfiet fi kwalunkwe wieħed mill-punti kemm fit-territorju kif ukoll 'il barra mit-territorju ta' waħda mill-Partijiet;
- (g) jittrasportaw it-traffiku ta' tranzitu tul it-territorju tal-Parti l-oħra;
- (h) jikkombinaw it-traffiku fuq l-istess inġenju tal-ajru irrispettivament minn fejn jorigina tali traffiku; u

- (i) jaqdu aktar minn punt wiehed, fl-istess Stat Membru tal-UE, jew fil-Qatar, fl-istess servizz (koterminalizzazzjoni).

Il-flessibbiltà operazzjonali prevista fil-punti (a) sa (i) ta' dan il-paragrafu tista' tiġi eżerċitata mingħajr limitazzjoni direzzjonali jew ġeografika u mingħajr it-telf ta' xi dritt tat-trasport tat-traffiku li jkun permissibbli skont dan il-Ftehim, diment li:

- is-servizzi tat-trasportaturi tal-ajru tal-Qatar jaqdu punt fil-Qatar;
- is-servizzi tat-trasportaturi tal-ajru tal-Unjoni jaqdu punt fl-Unjoni.

4. Kull Parti għandha tippermetti lil kull trasportatur tal-ajru tal-Parti l-oħra jistabbilixxi l-frekwenza u l-kapaċità tat-trasport internazzjonali bl-ajru li dan ikun joffri abbażi ta' konsiderazzjonijiet kummerċjali fis-suq. B'mod konsistenti ma' dan id-dritt, l-ebda Parti ma għandha tillimita b'mod unilaterali l-volum tat-traffiku, il-frekwenza jew ir-regolarità tas-servizz, ir-rotot, l-orijini jew id-destinazzjoni tat-traffiku, jew it-tip jew tipi ta' inġenji tal-ajru li jithaddmu mit-trasportaturi tal-ajru tal-Parti l-oħra, għajr għal raġunijiet doganali, tekniċi, operazzjonali, ambjentali, tas-sikurezza tal-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru jew tal-protezzjoni tas-saħħa, jew sakemm ma jkunx previst mod ieħor f'dan il-Ftehim.

5. Xejn f'dan il-Ftehim ma għandu jitqies li jikkonferixxi lit-trasportaturi tal-ajru:

- (a) tal-Qatar id-dritt li jtellgħu abbord, fi kwalunkwe Stat Membru tal-UE, passigġieri, bagalji, merkanzija u/jew posta biex jiġu ttrasportati għal rimunerazzjoni jew b'kiri u li jkunu destinati għal punt ieħor f'dak l-istess Stat Membru tal-UE;

- (b) tal-Unjoni d-dritt li jtellgħu abbord, fit-territorju tal-Qatar, passigġieri, bagalji, merkanzija u/jew posta biex jiġu ttrasportati għal rimunerazzjoni jew b'kiri u li jkunu destinati għal punt ieħor fil-Qatar.

ARTIKOLU 3

Awtorizzazzjoni tal-operat

1. Mal-wasla ta' applikazzjoni għal awtorizzazzjoni tal-operat minn trasportatur tal-ajru ta' waħda mill-Partijiet, l-awtoritajiet kompetenti tal-Parti l-oħra għandhom jagħtu l-awtorizzazzjonijiet tal-operat u l-permessi tekniċi xierqa b'dewmien proċedurali minimu, diment li:

(a) għal trasportatur tal-ajru tal-Qatar:

- (i) it-trasportatur tal-ajru jkollu l-post prinċipali tan-negozju tiegħu fil-Qatar, u jkollu liċenzja valida tal-operat skont il-liġi tal-Qatar;
- (ii) il-kontroll regolatorju effettiv fuq it-trasportatur tal-ajru jiġi eżerċitat u jinżamm mill-Qatar; u
- (iii) is-sjieda, diretta jew permezz ta' sjieda ta' magġoranza, tat-trasportatur tal-ajru u l-kontroll effettiv tiegħu jkunu tal-Qatar u/jew taċ-ċittadini tal-Qatar;

- (b) għal trasportatur tal-ajru tal-Unjoni:
- (i) it-trasportatur tal-ajru jkun stabbilit fit-territorju tal-Unjoni skont it-Trattati tal-UE u jkollu liċenzja valida tal-operat skont il-liġi tal-Unjoni;
 - (ii) jitwettaq u jinżamm kontroll effettiv tat-trasportatur tal-ajru mill-Istat Membru tal-UE li jkun responsabbli għall-hruġ taċ-ċertifikat ta' operatur tal-ajru tiegħu, u l-awtorità kompetenti tkun identifikata b'mod ċar; u
 - (iii) is-sjieda, diretta jew permezz ta' sjieda ta' maġġoranza, tat-trasportatur tal-ajru, u l-kontroll effettiv tiegħu jkunu ta' Stat Membru wieħed jew aktar tal-UE jew ta' Stati Membri tal-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Kummerċ Fieles jew taċ-ċittadini tagħhom;
- (c) ikun hemm konformità mal-Artikoli 13 u 14; u
- (d) it-trasportatur tal-ajru jissodisfa l-kundizzjonijiet preskritti skont il-liġijiet u r-regolamenti li normalment japplikaw għall-operat tat-trasport internazzjonali bl-ajru mill-Parti li tikkunsidra l-applikazzjoni.
2. Meta tagħti l-awtorizzazzjonijiet tal-operat u l-permessi tekniċi, kull Parti għandha tittratta lit-trasportaturi kollha tal-Parti l-oħra mingħajr diskriminazzjoni.

3. Mal-wasla ta' applikazzjoni għal awtorizzazzjoni tal-operat minn trasportatur tal-ajru ta' Parti waħda, il-Parti l-oħra għandha tirrikonoxxi kwalunkwe stabbiliment tal-idoneità u/jew taç-çittadinanza li jkun sar mill-ewwel Parti fir-rigward ta' dak it-trasportatur tal-ajru daqslikieku dak l-istabbiliment kien sar mill-awtoritajiet kompetenti tagħha stess, u ma għandhiex tistharreġ iktar dwar tali kwistjonijiet, għajr kif previst fl-Artikolu 4(2). Biex jiġi evitat kull dubju, dan il-paragrafu ma jkoprix ir-rikonoxximent tal-istabbilimenti b'rabta maç-çertifikati jew il-liçenzji dwar is-sikurezza, l-arrangamenti dwar is-sigurtà, jew il-kopertura tal-assigurazzjoni.

ARTIKOLU 4

Rifjut, revoka, sospensjoni u limitazzjoni tal-awtorizzazzjoni

1. Kwalunkwe waħda mill-Partijiet tista' tirrifjuta, tirrevoka, tissospendi, tillimita jew timponi kundizzjonijiet fuq l-awtorizzazzjonijiet tal-operat jew il-permessi tekniçi jew inkella tirrifjuta, tissospendi, tillimita jew timponi kundizzjonijiet fuq l-operazzjonijiet ta' trasportatur tal-ajru tal-Parti l-oħra fejn:

(a) għal trasportatur tal-ajru tal-Qatar:

- (i) it-trasportatur tal-ajru ma jkollux il-post prinçipali tan-negozju tiegħu fil-Qatar jew ma jkollux liçenzja valida tal-operat skont il-liġi tal-Qatar;
- (ii) il-Qatar ma jkunx jeżerçita jew iżomm kontroll regolatorju effettiv fuqu; jew

- (iii) is-sjieda, diretta jew permezz ta' sjieda ta' maġġoranza, tat-trasportatur tal-ajru jew il-kontroll effettiv tiegħu ma jkunux tal-Qatar, u/jew taċ-ċittadini tal-Qatar;
- (b) għal trasportatur tal-ajru tal-Unjoni:
- (i) it-trasportatur tal-ajru ma jkunx stabbilit fit-territorju tal-Unjoni skont it-Trattati tal-UE jew ma jkollux liċenzja valida tal-operat skont il-liġi tal-Unjoni;
 - (ii) il-kontroll regolatorju effettiv tat-trasportatur tal-ajru ma jkunx eżerċitat jew ma jinżammx mill-Istat Membru tal-UE li jkun responsabbli għall-ħruġ taċ-ċertifikat ta' operatur tal-ajru tiegħu jew l-awtorità kompetenti ma tkunx identifikata b'mod ċar; jew
 - (iii) is-sjieda, diretta jew permezz ta' sjieda ta' maġġoranza, tat-trasportatur tal-ajru, jew il-kontroll effettiv tiegħu ma jkunux ta' Stat Membru wieħed jew aktar tal-UE jew ta' Stati Membri tal-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Kummerċ Ħieles jew taċ-ċittadini tagħhom;
- (c) it-trasportatur tal-ajru ma jkunx ikkonforma mal-liġijiet u mar-regolamenti msemmija fl-Artikolu 6 u/jew mal-liġijiet u mar-regolamenti li normalment japplikaw għall-operat tat-trasport internazzjonali bl-ajru mill-Parti li tikkunsidra l-applikazzjoni.
2. Meta Parti jkollha raġunijiet validi biex temmen li trasportatur tal-ajru tal-Parti l-oħra jkun fi kwalunkwe waħda mis-sitwazzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1, dik il-Parti tista' titlob għal konsultazzjonijiet mal-Parti l-oħra.

3. Dawn il-konsultazzjonijiet għandhom jibdew kemm jista' jkun malajr, u mhux aktar tard minn 30 jum mill-wasla ta' tali talba. F'każ li ma jintlaħaqx ftehim sodisfaċenti fi żmien 30 jum jew f'perjodu ta' żmien miftiehem mid-data tal-bidu ta' dawn il-konsultazzjonijiet, jew jekk ma tittehidx l-azzjoni korrettiva miftiehma, dan għandu jikkostitwixxi raġuni biex il-Parti li talbet għall-konsultazzjonijiet tiegħu azzjoni biex tirrifjuta, tirrevoka, tissospendi, tillimita jew timponi kundizzjonijiet fuq l-awtorizzazzjoni tal-operat jew il-permessi tekniċi ta' trasportatur tal-ajru tal-Parti l-oħra biex tiżgura l-konformità ma' dan l-Artikolu.

4. Minkejja l-paragrafu 3, fir-rigward tal-punt (c) tal-paragrafu 1, Parti tista' tiegħu azzjoni immedjata jew urġenti meta tkun meħtieġa minhabba emerġenza, jew biex tipprevjeni nuqqas ta' konformità ulterjuri. Biex jiġi evitat kull dubju, in-nuqqas ta' konformità ulterjuri jirrikjedi li l-kwistjoni tan-nuqqas ta' konformità tkun diġà tqajmet bejn l-awtoritajiet kompetenti tal-Partijiet.

ARTIKOLU 5

Liberalizzazzjoni tas-sjieda u tal-kontroll

Il-Partijiet jirrikonoxxu l-benefiċċji potenzjali tal-liberalizzazzjoni progressiva tas-sjieda u tal-kontroll tat-trasportaturi tal-ajru rispettivi tagħhom. Il-Partijiet jaqblu li fi hdan il-Kumitat Kongunt, fi żmien opportun, jesploraw il-liberalizzazzjoni reċiproka tas-sjieda u tal-kontroll tat-trasportaturi tal-ajru. Wara li jagħmlu dan, il-Kumitat Kongunt jista' jirrakkomanda emendi għal dan il-Ftehim skont l-Artikolu 25.

ARTIKOLU 6

Konformità mal-ligijiet u mar-regolamenti

1. Meta inġenju tal-ajru jidhol fit-territorju ta' Parti waħda, jew jgħaddi jew jitlaq minnu, it-trasportaturi tal-ajru tal-Parti l-oħra li jkunu involuti fit-trasport internazzjonali bl-ajru għandhom jikkonformaw mal-ligijiet u mar-regolamenti ta' dik il-Parti relatati mal-ammissjoni jew mal-operat fit-territorju tagħha, jew mat-tluq minnu.
2. Meta inġenju tal-ajru jidhol fit-territorju ta' Parti waħda, jew jgħaddi jew jitlaq minnu, it-trasportaturi tal-ajru tal-Parti l-oħra għandhom jikkonformaw mal-ligijiet u mar-regolamenti ta' dik il-Parti relatati mal-ammissjoni jew mal-operat fit-territorju tagħha, jew mat-tluq minnu, ta' passiġġieri, ta' membri tal-ekwipaġġ, ta' bagalji, ta' merkanzija u/jew ta' posta abbord (inklużi r-regolamenti relatati mad-dhul, mal-awtorizzazzjoni, mal-immigrazzjoni, mal-passaporti, mad-dwana u mal-kwarantina, jew fil-każ tal-posta, ir-regolamenti dwar il-posta), jew f'isem tali passiġġieri, membri tal-ekwipaġġ, bagalji, merkanzija u/jew posta.
3. Fit-territorju rispettiv tagħhom, il-Partijiet għandhom jippermettu lit-trasportaturi tal-ajru tal-Parti l-oħra jieħdu miżuri biex jiġi żgurat li jiġu ttrasportati biss persuni bid-dokumenti tal-ivvjagġar meħtieġa għad-dhul fit-territorju tal-Parti l-oħra jew għal tranzitu minnu.

ARTIKOLU 7

Kompetizzjoni ġusta

1. Il-Partijiet jaqblu li t-trasportaturi tal-ajru għandu jkollhom opportunitajiet ġusti u ugwali biex jikkompetu għall-forniment ta' servizzi tat-trasport bl-ajru.
2. Il-Partijiet:
 - (a) għandhom jipprojbixxu, u fejn teżisti, jeliminaw, fil-ġurisdizzjonijiet rispettivi tagħhom u billi jużaw il-proċeduri u l-proċessi interni rispettivi tagħhom, kwalunkwe forma ta' diskriminazzjoni jew prattiki inġusti li jistgħu jaffettwaw b'mod avvers l-opportunitajiet ġusti u ugwali tat-trasportaturi tal-ajru tal-Parti l-oħra biex jikkompetu fil-forniment ta' servizzi tat-trasport bl-ajru;
 - (b) ma għandhomx jagħtu jew jippermettu sussidji lil kwalunkwe trasportatur tal-ajru jekk tali sussidji jaffettwaw b'mod avvers l-opportunitajiet ġusti u ugwali tat-trasportaturi tal-ajru tal-Parti l-oħra biex jikkompetu fil-forniment ta' servizzi tat-trasport bl-ajru.

3. Minkejja punt (b) tal-paragrafu 2, jista' jinghata dan li ġej:
- (a) appoġġ lil trasportaturi tal-ajru insolventi jew f' diffikultà, diment li:
- (i) tali appoġġ jinghata bil-kundizzjoni li jkun hemm pjan ta' ristrutturar kredibbli bbażat fuq suppożizzjonijiet realistiċi bl-għan li jiġi żgurat li t-trasportatur tal-ajru insolventi jew f' diffikultà jirkupra l-vijabbiltà fit-tul tiegħu fi żmien raġonevoli; u
 - (ii) it-trasportatur tal-ajru kkonċernat, l-investituri jew l-azzjonisti tiegħu jikkontribwixxu b' mod sinifikanti għall-kostijiet ta' ristrutturazzjoni;
- (b) appoġġ ta' likwidità temporanju lil trasportatur tal-ajru f' diffikultà, fil-forma ta' self jew garanziji ta' self, limitat għall-ammont meħtieġ sempliċement biex it-trasportatur tal-ajru kkonċernat jibqa' jopera għaż-żmien meħtieġ biex ifassal pjan ta' ristrutturar jew ta' likwidazzjoni;
- (c) diment li jkunu limitati għall-ammonti minimi meħtieġa biex jintlaħaq l-oġettiv tagħhom u diment li l-effetti fuq il-forniment ta' servizzi tat-trasport bl-ajru jibqgħu minimi kemm jista' jkun:
- (i) sussidji biex jagħmlu tajjeb għad-dannu kkawżat minn diżastri naturali;
 - (ii) fil-każ tal-Qatar, sussidji bħala rimedju għal tfixkil serju fl-ekonomija tiegħu; u, fil-każ tal-UE u l-Istati Membri tagħha, sussidji bħala rimedju għal tfixkil serju fl-ekonomija ta' Stat Membru wiehed jew aktar tal-UE;

(d) sussidji lil trasportaturi tal-ajru inkarigati bit-twettiq ta' obbligi tas-servizz pubbliku definiti b'mod ċar meħtieġa biex jiġu ssodisfati l-ħtiġijiet essenzjali tat-trasport tal-popolazzjoni li ma jistgħux jiġu ssodisfati mill-forzi tas-suq waħedhom, diment li dawn is-sussidji jkunu limitati għal remunerazzjoni raġonevoli għall-forniment tas-servizzi tal-ajru kkonċernati.

4. Il-Partijiet għandhom jiżguraw li kull trasportatur tal-ajru tagħhom li jforni servizzi tat-trasport bl-ajru skont dan il-Ftehim jippubblika, mill-anqas fuq bazi annwali, rapport finanzjarju u dikjarazzjoni finanzjarja li takkumpanjah li jkunu awditjati esternament f'konformità ma' standards tal-kontabbiltà u tal-iżvelar finanzjarju korporattiv, rikonnoxxuti b'mod internazzjonali, bħala huma l-Istandards Internazzjonali tar-Rapportar Finanzjarju; u li, f'każ li Parti tipprovdi sussidju, dan is-sussidju jiġi identifikat separatament fir-rapport finanzjarju.

5. Kull Parti għandha, fuq it-talba tal-Parti l-oħra, tipprovdi lill-Parti l-oħra fi żmien 30 jum, sakemm ma jkunx miftiehem mod ieħor mill-Partijiet, b'rapporti finanzjarji u bi kwalunkwe informazzjoni oħra li tista' tkun raġonevolment disponibbli, inkluż dwar il-kwistjonijiet koperti fil-paragrafu 4, kif jista' jintalab raġonevolment mill-Parti l-oħra, biex tivverifika l-konformità mad-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu. Tali informazzjoni, meta tkun kummerċjalment sensittiva, għandha tkun soġġetta għal trattament kunfidenzjali mill-Parti li titlob din l-informazzjoni.

6. Kull Parti, bl-użu tal-proċeduri u tal-proċessi interni rispettivi tagħha, għandha timplimenta u tapplika miżuri li jipprojbixxu u jipprevjenu effettivament lit-trasportaturi tal-ajru tagħhom milli:

- (a) jinvolvu ruħhom fi prattiki miftiehma li jirriżultaw minn ftehim jew deċiżjoni espliciti jew impliċiti bejn il-kompetituri, li l-objettiv jew l-effett tagħhom ikun il-prevenzjoni, ir-restrizzjoni jew id-distorsjoni tal-kompetizzjoni. Din il-projbizzjoni tista' tiġi ddikjarata mhux applikabbli fejn tali ftehimiet, deċiżjonijiet jew prattiki jikkontribwixxu għat-titjib tal-produzzjoni jew tad-distribuzzjoni tas-servizzi jew għall-promozzjoni tal-progress tekniku jew ekonomiku, filwaqt li l-konsumaturi jithallielhom sehem ġust mill-benefiċċju li jirriżulta, u:
 - (i) ma jimponux fuq il-kumpaniji kkonċernati restrizzjonijiet li ma jkunux indispensabbli għall-ksib ta' dawn l-objettivi; jew
 - (ii) ma jagħtux lil dawn il-kumpaniji l-possibbiltà li jeliminaw il-kompetizzjoni fir-rigward ta' parti sostanzjali tas-servizzi inkwistjoni,
- (b) jabbużaw minn pożizzjoni dominanti b'mod li jista' jaffettwa s-servizzi tat-trasport bl-ajru lejn/minn dik il-Parti, u
- (c) joħolqu konċentrazzjonijiet bejn it-trasportaturi tal-ajru li jimpedixxu b'mod sinifikanti l-kompetizzjoni effettiva, b'mod partikolari bħala riżultat tal-ħolqien jew it-tiżiħ ta' pożizzjoni dominanti.

7. Jekk Parti tqis li l-opportunitajiet ġusti u ugwali tat-trasportaturi tal-ajru tagħha biex jikkompetu huma affettwati b'mod avvers minn:

- (a) diskriminazzjoni jew prattiki ingusti pprojbiti skont il-punt (a) tal-paragrafu 2;
- (b) sussidju pprojbit skont il-punt (b) tal-paragrafu 2, li mhux wieħed minn dawk elenkati fil-paragrafu 3;
- (c) nuqqas ta' konformità mal-obbligi ta' trasparenza stabbiliti fil-paragrafi 4 u 5; jew
- (d) nuqqas ta' konformità tal-Parti l-oħra mal-obbligi stabbiliti fil-paragrafu 6,

din (“il-Parti li qed taġixxi”) tista' tipproċedi skont il-paragrafi 8 sa 10.

8. Il-Parti li qed taġixxi għandha tippreżenta talba bil-miktub għal konsultazzjonijiet lill-Parti l-oħra, flimkien ma' rapport bil-miktub bl-osservazzjonijiet u bl-evidenza materjali tagħha. Il-konsultazzjonijiet għandhom jibdew fi żmien perjodu ta' 30 jum minn meta tasal it-talba, sakemm ma jkunx miftiehem mod ieħor mill-Partijiet. Il-konsultazzjonijiet jistgħu jintalbu permezz tal-Kumitat Kongunt.

9. Jekk il-Parti li qed taġixxi u l-Parti l-oħra ma jaslux għal ftehim dwar il-kwistjoni fi żmien 60 jum mill-bidu tal-konsultazzjonijiet, jew f'perjodu ta' żmien differenti miftiehem mill-Partijiet jew mill-Kumitat Kongunt, il-Parti li qed taġixxi tista' tiegħu miżuri kontra t-trasportaturi tal-ajru involuti fl-aġir ikkontestat jew li bbenefikaw mid-diskriminazzjoni, mill-prattiki ingusti jew mis-sussidji inkwistjoni. Il-Parti li qed taġixxi għandha tinnotifika lill-Parti l-oħra, bil-miktub, bil-miżuri li jridu jittiegħdu mill-inqas 15-il jum qabel l-implimentazzjoni ta' kwalunkwe tali miżura.

10. Mizuri meħuda skont il-paragrafu 9 għandhom ikunu xierqa, proporzjonati u ristretti fl-ambitu u fid-durata tagħhom għal dak li huwa strettament meħtieġ, bl-għan li jitnaqqas id-dannu għat-trasportaturi tal-ajru tal-Parti li qed tagixxi u li jiġi eliminat il-vantaġġ indebitu miksub mit-trasportaturi tal-ajru li kontribom ittieħdu dawn il-mizuri.

11. Kwalunkwe azzjoni u miżura meħuda skont il-paragrafu 9 għandha tkun mingħajr preġudizzju għad-dritt ta' kwalunkwe waħda mill-Partijiet li tirreferi għall-mekkanizmu tas-soluzzjoni tat-tilwim stabbilit fl-Artikolu 23.

12. Meta kwistjonijiet relatati ma' dan l-Artikolu jiġu riferuti għall-mekkanizmu tas-soluzzjoni tat-tilwim stabbilit fl-Artikolu 23, l-iskedi ta' żmien imsemmija fl-Artikolu 23(10), (11), u (12) għandhom jitnaqqsu bin-nofs.

13. Xejn f'dan il-Ftehim ma għandu jaffettwa, jillimita jew ixekkel b'xi mod l-awtorità jew is-setgħat tal-awtoritajiet tal-kompetizzjoni tal-Partijiet jew tal-qrati li jirrieżaminaw id-deċiżjonijiet ta' dawk l-awtoritajiet. Kwalunkwe azzjoni meħuda skont il-paragrafu 9 minn xi Parti għandha tkun mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe azzjoni jew miżura possibbli meħuda minn dawk l-awtoritajiet u l-qrati, inklużi dawk tal-Parti li qed tagixxi. Id-deċiżjonijiet tal-qrati li jirrieżaminaw l-azzjonijiet u l-mizuri ta' dawk l-awtoritajiet kompetenti għandhom jiġu esklużi mill-mekkanizmu għas-soluzzjoni tat-tilwim stabbilit fl-Artikolu 23.

ARTIKOLU 8

Opportunitajiet kummerċjali

Twettiq tan-negozju

1. Il-Partijiet jaqblu li l-ostakli għat-twettiq tan-negozju li jiltaqgħu magħhom l-operaturi kummerċjali jhonqu l-benefiċċji li jridu jinkisbu b'dan il-Ftehim. Għaldaqstant, il-Partijiet għandhom ikunu involuti fi proċess effettiv u reċiproku għat-tneħħija tal-ostakli għat-twettiq tan-negozju tal-operaturi kummerċjali taż-żewġ Partijiet, fejn tali ostakli jistgħu jhonqu l-operazzjonijiet kummerċjali, johlqu distorsjonijiet tal-kompetizzjoni jew jaffettwaw l-opportunitajiet ugwali biex jikkompetu.

2. Il-Kumitat Kongunt imsemmi fl-Artikolu 22 għandu jżviluppa proċess ta' kooperazzjoni fir-rigward tat-twettiq tan-negozju u tal-opportunitajiet kummerċjali. Skont l-Artikolu 22, Parti tista' titlob li tiġi organizzata laqgħa tal-Kumitat Kongunt sabiex tiġi diskussa kwalunkwe kwistjoni relatata mal-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu.

Rappreżentanti tat-trasportaturi tal-ajru

3. It-trasportaturi tal-ajru ta' kull Parti għandu jkollhom id-dritt li jistabilixxu liberament uffiċċji u faċilitajiet fit-territorju tal-Parti l-oħra għall-forniment tat-trasport bl-ajru u għall-promozzjoni u għall-bejgħ ta' attivitajiet tat-trasport tal-ajru u ta' attivitajiet relatati oħra, inkluż id-dritt li jbigħu u li johlqu kwalunkwe biljett u/jew polza tal-vjeġġ bl-ajru, kemm tagħhom stess u kemm ta' xi trasportatur tal-ajru ieħor.

4. It-trasportaturi tal-ajru ta' kull Parti għandhom ikunu intitolati, skont il-liġijiet u r-regolamenti tal-Parti l-oħra dwar id-dhul, ir-residenza, u l-impjieg, li jgħibu u li jzommu fit-territorju tal-Parti l-oħra, impjegati manigerjali, tal-bejgħ, tekniċi, tal-operat, u impjegati speċjalizzati oħra li jkunu meħtieġa biex jappoġġaw il-forniment tat-trasport bl-ajru. Iż-żewġ Partijiet għandhom jiffaċilitaw u jhaffu l-għoti ta' awtorizzazzjonijiet għall-impjieg, meta jkunu meħtieġa, għal dawk il-persuni li jkunu impjegati fl-uffiċċji skont dan il-paragrafu, inklużi dawk li jwettqu ċerti kompiti temporanji li ma jaqbx id-90 jum, soġġett għal-liġijiet u għar-regolamenti rilevanti li jkun hemm fis-seħh. It-trasportaturi tal-ajru ta' kull Parti jistgħu jagħzlu b'mod liberu li jaħdmu ma' agent ġenerali tal-bejgħ tal-għażla tagħhom, jew mingħajru, fit-territorju tal-Parti l-oħra.

Groundhandling

5. B'rabta mal-groundhandling fit-territorju tal-Parti l-oħra, kull trasportatur tal-ajru għandu jkollu:
- (a) id-dritt li jwettaq il-groundhandling tiegħu stess (self-handling); jew
 - (b) id-dritt li jagħzel minn fost il-fornituri li jikkompetu ma' xulxin, inklużi trasportaturi tal-ajru oħra, li jipprovdu servizzi sħaħ jew parzjali ta' groundhandling fejn tali fornituri jingħataw aċċess għas-suq abbażi tal-liġijiet u tar-regolamenti ta' kull Parti, u fejn tali fornituri jkunu preżenti fis-suq.

Id-drittijiet stabbiliti fil-punti (a) u (b) tal-ewwel subparagrafu għandhom ikunu soġġetti biss għal restrizzjonijiet speċifiċi ta' disponibbiltà ta' spazju jew ta' kapacità li jirriżultaw mill-ħtieġa li tinzamm is-sikurezza fl-operat tal-ajruport. Fejn tali restrizzjonijiet jillimitaw, jipprevjenu jew jipprekludu s-self-handling u fejn ma jkunx hemm kompetizzjoni effettiva bejn il-fornituri li jipprovdu s-servizzi ta' groundhandling, il-Parti rilevanti għandha tiżgura li dawn is-servizzi kollha jkunu disponibbli għat-trasportaturi tal-ajru kollha kemm fuq bażi ugwali u kemm fuq bażi adegwata; il-prezzijiet ta' dawn is-servizzi għandhom jiġu stabbiliti skont kriterji rilevanti, oġġettivi, trasparenti u ta' nondiskriminazzjoni.

Allokazzjoni ta' slots fl-ajruporti

6. Kull Parti għandha tiżgura li r-regolamenti, il-linji gwida u l-proċeduri tagħha għall-allokazzjoni ta' slots fl-ajruporti fit-territorju tagħha jiġu applikati b'mod trasparenti, effettiv, f'waqtu u mingħajr diskriminazzjoni.

Pjanijiet operazzjonali, programmi u skedi

7. In-notifika tal-pjanijiet operazzjonali, tal-programmi jew tal-iskedi għall-operat tas-servizzi tal-ajru skont dan il-Ftehim tista' tkun meħtieġa minn Parti waħda għal finijiet ta' informazzjoni biss. Jekk Parti teħtieġ tali notifika, din għandha timminimizza l-piżijiet amministrattivi tar-rekwiżiti ta' notifika u tal-proċeduri dwar l-intermedjarji tat-trasport bl-ajru u dwar it-trasportaturi tal-ajru tal-Parti l-oħra.

Bejgħ, spejjeż lokali u trasferiment ta' fondi

8. Kwalunkwe trasportatur tal-ajru ta' kull Parti jista' jkun involut fil-bejgħ ta' servizzi tat-trasport bl-ajru u ta' servizzi relatati oħra fit-territorju tal-Parti l-oħra b'mod dirett u/jew, skont id-diskrezzjoni tat-trasportatur tal-ajru, permezz tal-aġenti tal-bejgħ tiegħu, permezz ta' intermedjarji oħra li jkunu ntgħażlu mit-trasportatur tal-ajru, permezz tal-internet jew permezz ta' kwalunkwe mezz ieħor disponibbli. Kull trasportatur tal-ajru għandu jkollu d-dritt li jbigħ tali servizzi tat-trasport u servizzi relatati, u kwalunkwe persuna għandha tkun libera li tixtri tali servizzi tat-trasport u servizzi relatati, bil-munita ta' dak it-territorju jew b'muniti li jistgħu jiġu kkonvertiti liberament.

9. It-trasportaturi tal-ajru ta' kull Parti għandhom jithallew iħallsu għall-ispejjeż lokali, inkluż ix-xiri ta' fjuwil fit-territorju tal-Parti l-oħra bil-munita lokali, iżda mhux limitat għalih biss. Skont id-diskrezzjoni tagħhom, it-trasportaturi tal-ajru ta' kull Parti jistgħu jħallsu għal dawn l-ispejjeż fit-territorju tal-Parti l-oħra b'muniti li jistgħu jiġu kkonvertiti liberament skont ir-rata tal-kambju tas-suq.

10. Kull trasportatur tal-ajru għandu jkollu d-dritt li jwettaq konverżjoni, fuq talba, tad-dhul lokali f'muniti li jistgħu jiġu kkonvertiti liberament u jwettaq rimessa ta' tali dhul fi kwalunkwe żmien, u bi kwalunkwe mod, mit-territorju tal-Parti l-oħra lejn il-pajjiż tal-għażla tiegħu. Il-konverżjoni u r-rimessa għandhom ikunu permessi minnufih mingħajr restrizzjonijiet jew tassazzjoni fir-rigward tagħhom bir-rata tal-kambju tas-suq applikabbli għat-tranzazzjonijiet u għar-rimessa attwali fid-data meta t-trasportatur jagħmel l-applikazzjoni inizjali għal rimessa u ma għandhomx ikunu soġġetti għal xi tariffi għajr dawk li jiġu imposti normalment mill-banek talli jwettqu tali konverżjoni jew rimessa.

Arrangamenti ta' kummerċjalizzazzjoni kooperattiva

11. Waqt l-operat jew il-forniment tas-servizzi skont dan il-Ftehim, kwalunkwe trasportatur tal-ajru ta' Parti waħda jista' jidhol f'arrangamenti ta' kummerċjalizzazzjoni kooperattiva, bħal pereżempju arrangamenti ta' mblukkar tal-ispazju jew ta' code-sharing, ma':

- (a) kwalunkwe trasportatur jew trasportaturi tal-ajru tal-Partijiet;
- (b) kwalunkwe trasportatur jew trasportaturi tal-ajru ta' pajjiż terz; u/jew
- (c) kwalunkwe fornitur tat-trasport fuq xi superficje (tal-art jew marittimu) ta' kwalunkwe pajjiż,

diment li (i) it-trasportatur li jopera jkollu d-drittijiet tat-traffiku xierqa; (ii) it-trasportaturi tal-kummerċjalizzazzjoni jkollhom ir-rota/rotot sottostanti xierqa fl-iskeda ta' rotot; u (iii) l-arrangamenti jissodisfaw ir-rekwiziti regolatorji li normalment jiġu applikati għal tali arrangamenti.

12. Waqt l-operat jew il-forniment tas-servizzi skont dan il-Ftehim, kwalunkwe trasportatur tal-ajru ta' Parti waħda jista' jidhol f'arrangamenti ta' kummerċjalizzazzjoni kooperattiva, bħal pereżempju arrangamenti ta' mblukkar tal-ispazju jew ta' code-sharing, ma' trasportatur b'operat f'settur domestiku, diment li (i) dan ikun parti minn vjaġġ internazzjonali u (ii) l-arrangamenti jissodisfaw ir-rekwiziti li normalment jiġu applikati għal tali arrangamenti. Għall-finijiet ta' dan il-paragrafu, "settur domestiku" tfisser, meta t-trasportatur li jopera jkun trasportatur tal-Unjoni, rotta fit-territorju ta' Stat Membru tal-UE; u meta t-trasportatur li jopera jkun trasportatur tal-Qatar, rotta fit-territorju tal-Qatar.

13. Fir-rigward tal-bejgħ tat-trasport tal-passiġġieri li jinvolvi arrangamenti ta' kummerċjalizzazzjoni kooperattiva, ix-xerrej għandu jkun infurmat waqt il-bejgħ, jew inkella fi-check-in, jew qabel jitla' abbord għal tiġira konnessa fejn ma jkunx meħtieġ check-in, dwar liema fornituri tat-trasport se jkunu qed joperaw kull settur tas-servizz.

Servizzi intermodali

14. Fir-rigward tat-trasport tal-passiġġieri, il-fornituri tat-trasport fuq xi superfiċje ma għandhomx ikunu soġġetti għal ligijiet u għal regolamenti li jirregolaw it-trasport bl-ajru biss minhabba li tali trasport fuq xi superfiċje jkun qed jitwettaq minn trasportatur tal-ajru f'ismu stess.

15. Minkejja kwalunkwe dispożizzjoni oħra ta' dan il-Ftehim, it-trasportaturi tal-ajru u l-fornituri indiretti tat-trasport tal-merkanzija tal-Partijiet għandhom jithallew, mingħajr restrizzjoni, jużaw b'konnessjoni mat-trasport internazzjonali bl-ajru kwalunkwe trasport fuq xi superfiċje ta' merkanzija lejn jew minn xi punt fit-territorji tal-Partijiet, jew f'pajjiżi terzi, inkluż it-trasport lejn l-ajruporti kollha b'faċilitajiet doganali, u minnhom, u inkluż, fejn ikun applikabbli, id-dritt tat-trasport ta' merkanzija li tkun għadha soġġetta għal kontroll doganali skont il-ligijiet u r-regolamenti applikabbli. Tali merkanzija, kemm jekk tkun qed tiġi ttrasportata fuq xi superfiċje jew bl-ajru, għandu jkollha aċċess għall-ipproċessar u għall-faċilitajiet doganali tal-ajruport. It-trasportaturi tal-ajru jistgħu jagħzlu li jwettqu t-trasport fuq xi superfiċje tagħhom stess jew li jipprovduh permezz ta' arrangamenti ma' trasportaturi oħra fuq xi superfiċje, inkluż it-trasport fuq xi superfiċje li jkun operat minn trasportaturi tal-ajru oħra u minn fornituri indiretti tat-trasport tal-merkanzija bl-ajru. Tali servizzi intermodali tal-merkanzija jistgħu jiġu offruti bi prezz uniku, għat-trasport bl-ajru u fuq xi superfiċje f'daqqa, diment li l-konsenjaturi tal-merkanzija ma jiġux imqarrqa dwar il-fatti li jikkonċernaw tali trasport.

Frankiġja u markar korporattiv

16. It-trasportaturi tal-ajru ta' kull Parti għandhom ikunu intitolati jidhlu f'arrangamenti ta' frankiġja jew ta' markar korporattiv ma' kumpaniji, inklużi t-trasportaturi tal-ajru, taż-żewġ Partijiet jew ta' pajjiżi terzi, diment li t-trasportaturi tal-ajru jkollhom l-awtorità xierqa u jissodisfaw il-kundizzjonijiet preskritti skont il-liġijiet u r-regolamenti li jiġu applikati normalment mill-Partijiet għal tali arrangamenti, b'mod partikolari dawk li jeħtieġu l-iżvelar tal-identità tat-trasportatur tal-ajru li jkun qed jopera s-servizz.

Lokazzjoni

17. Il-Partijiet jagħtu lit-trasportaturi tal-ajru ta' xulxin id-dritt li jipprovdu servizzi skont dan il-Ftehim billi:

- (a) jużaw inġenji tal-ajru mikrija mingħajr ekwipaġġ mingħand kwalunkwe lokatur;
- (b) jużaw inġenji tal-ajru mikrija bl-ekwipaġġ mingħand trasportaturi tal-ajru oħra tal-istess Parti bħal dik tal-lokatarju;
- (c) jużaw inġenji tal-ajru mikrija bl-ekwipaġġ mingħand trasportaturi tal-ajru ta' pajjiż ieħor għajr dak tal-Parti tal-lokatarju, diment li l-lokazzjoni tkun ġustifikata abbażi ta' htiġijiet eċċezzjonali, htiġijiet ta' kapaċità staġonali jew diffikultajiet operazzjonali tal-lokatarju u li l-allokazzjoni ma teċċedix id-durata li tkun strettament meħtieġa biex jiġu ssodisfati dawk il-htiġijiet jew jingħelbu dawk id-diffikultajiet.

Il-Partijiet ikkonċernati jistgħu jirrikjedu li l-arranġamenti tal-lokazzjoni jiġu approvati mill-awtoritajiet kompetenti tagħhom għall-fini ta' verifika tal-konformità mal-kundizzjonijiet stabbiliti f' dan il-paragrafu u mar-rekwiżiti tas-sikurezza u tas-sigurtà applikabbli. Madankollu, meta Parti waħda tkun teħtiegħ tali approvazzjoni, din għandha tagħmel hilita biex tħaffef il-proċeduri tal-approvazzjoni u timminimizza l-piżijiet amministrattivi għat-trasportaturi kkonċernati. Biex jiġi evitat kull dubju, dan il-paragrafu huwa mingħajr preġudizzju għal-liġijiet u għar-regolamenti ta' Parti fir-rigward tal-lokazzjoni ta' inġenji tal-ajru mit-trasportaturi tal-ajru ta' dik il-Parti.

ARTIKOLU 9

Dazji doganali

1. Mal-wasla tagħhom fit-territorju ta' waħda mill-Partijiet, l-operat tal-inġenji tal-ajru fit-trasport internazzjonali bl-ajru tat-trasportaturi tal-ajru tal-Parti l-oħra, it-tagħmir regolari tagħhom, il-fjuwil, il-lubrifikanti, il-provvisti tekniċi konsumabbli, it-tagħmir ta' fuq l-art, il-partijiet tal-bdil (inklużi l-magni), il-provvisti ta' fuq l-inġenji tal-ajru (inklużi iżda mhux limitati għal oġġetti bħall-ikel, ix-xorb, it-tabakk u prodotti oħra destinati biex jinbiegħu lill-passiġġieri jew biex dawn jużawhom fi kwantitajiet limitati waqt it-titjira) u oġġetti oħra li jintużaw jew li huma maħsuba biss b'rabta mal-operat jew maż-żamma fi stat tajjeb tal-inġenji tal-ajru involuti fit-trasport internazzjonali bl-ajru għandhom, abbażi tar-reċiproċità u diment li tali tagħmir u provvisti jibqgħu abbord l-inġenji tal-ajru, ikunu eżentati mir-restrizzjonijiet kollha fuq l-importazzjoni, mit-taxxi fuq il-proprjetà u mill-imposti kapitali, mid-dazji doganali, mid-dazji tas-sisa, minn miżati tal-ispezzjoni, mit-taxxa fuq il-valur miżjud (VAT) jew taxxi indiretti simili u minn miżati u tariffi oħra simili li:

(a) huma imposti mill-awtoritajiet nazzjonali jew lokali jew mill-Unjoni, u

(b) mhumiex ibbażati fuq kemm jiswa s-servizz ipprovdut.

2. Dawn li ġejjin għandhom ikunu eżentati wkoll, fuq bażi reċiproka, mit-taxxi, mill-imposti, mid-dazji, mill-mizati u mit-tariffi msemmijin fil-paragrafu 1, hliet għat-tariffi bbażati fuq kemm jiswa s-servizz ipprovdut:

- (a) il-provvisti ta' fuq l-inġenji tal-ajru li jiddaħħlu jew li jiġu pprovduti fit-territorju ta' Parti waħda u li jittellgħu abbord, b'limiti raġonevoli, għall-użu fuq l-inġenji tal-ajru li jkunu se jtiru 'l barra mit-territorju ta' trasportatur tal-ajru tal-Parti l-oħra involuta fit-trasport internazzjonali bl-ajru, anke meta tali provvisti jkunu ser jintużaw waqt parti mill-vjaġġ li jitwettaq fuq it-territorju msemmi;
- (b) it-tagħmir ta' fuq l-art u l-partijiet tal-bdil (inklużi l-magni) li jiddaħħlu fit-territorju ta' Parti waħda għaž-żamma fi stat tajjeb, għall-manutenzjoni jew għat-tiswija ta' inġenju tal-ajru ta' trasportatur tal-ajru tal-Parti l-oħra li jintuża fit-trasport internazzjonali bl-ajru;
- (c) il-fjuwil, il-lubrifikanti u l-provvisti tekniċi konsumabbli li jiddaħħlu jew li jiġu pprovduti fit-territorju ta' Parti waħda biex jintużaw f'inġenju tal-ajru ta' trasportatur tal-ajru tal-Parti l-oħra involuta fit-trasport internazzjonali bl-ajru, anke meta tali provvisti jkunu ser jintużaw waqt parti mill-vjaġġ li jitwettaq fuq it-territorju msemmi;
- (d) il-materjal stampat, kif previst bil-leġiżlazzjoni doganali ta' kull Parti, li jiddaħħal jew li jiġi pprovdut fit-territorju ta' Parti waħda u li jittella' abbord għall-użu fuq l-inġenji tal-ajru li jkunu se jtiru 'l barra mit-territorju ta' trasportatur tal-ajru tal-Parti l-oħra li tkun involuta fit-trasport internazzjonali bl-ajru, anke meta tali provvisti jkunu ser jintużaw waqt parti mill-vjaġġ li jitwettaq fuq it-territorju msemmi; u

(e) it-tagħmir tas-sikurezza u tas-sigurtà biex jintuża fl-ajruporti jew fit-terminals tal-merkanzija.

3. Xejn f'dan il-Ftehim ma għandu jipprevjeni lil xi Parti milli timponi taxxi, imposti, dazji, miżati jew tariffi fuq il-fjuwil ipprovdut fit-territorju tagħha, fuq bażi mhux diskriminatorja, għall-użu f'ingenju tal-ajru ta' trasportatur tal-ajru li jopera bejn żewġ punti fit-territorju tagħha.

4. It-tagħmir regolari li jingarr abbord, kif ukoll il-materjal, il-provvisti u l-partijiet tal-bdil imsemmija fil-paragrafi 1 u 2 li normalment jinżammu abbord l-ingenju tal-ajru operat minn trasportatur tal-ajru ta' Parti waħda jistgħu jinħattu fit-territorju tal-Parti l-oħra biss bl-approvazzjoni tal-awtoritajiet doganali ta' dik il-Parti u jista' jkun meħtieġ li jinżammu taħt is-supervizjoni jew il-kontroll tal-istess awtoritajiet sa meta jerggħu jiġu esportati jew inkella sa meta jintremew skont ir-regolament doganali.

5. L-eżenzjonijiet previsti b'dan l-Artikolu għandhom ikunu disponibbli wkoll fejn it-trasportaturi tal-ajru ta' Parti waħda jkunu daħlu f'kuntratt ma' trasportatur tal-ajru ieħor, li jkun igawdi bl-istess mod minn tali eżenzjonijiet mill-Parti l-oħra, għas-self jew għat-trasferiment fit-territorju tal-Parti l-oħra tal-oġġetti speċifikati fil-paragrafi 1 u 2.

6. Xejn f'dan il-Ftehim ma għandu jipprevjeni lil kwalunkwe waħda mill-Partijiet milli timponi taxxi, imposti, dazji, miżati jew tariffi fuq oġġetti mibjugħa lill-passiġġieri għajr għall-konsum abbord waqt settur ta' servizz tal-ajru bejn żewġ punti fit-territorju tagħha li fiha l-imbarkazzjoni jew l-izbark ikunu permessi.

7. Il-bagalji u l-merkanzija fi tranżitu dirett tul it-territorju ta' Parti waħda għandhom ikunu eżentati mit-taxxi, mid-dazji doganali, mill-miżati u minn tariffi simili oħra li ma jkunux ibbażati fuq kemm ikunu jiswew is-servizzi pprovduti.
8. Jista' jkun meħtieġ li t-tagħmir u l-provvisti msemmija fil-paragrafi 1 u 2 jinżammu taħt is-supervizjoni jew il-kontroll tal-awtoritajiet kompetenti.
9. Dan il-Ftehim huwa mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tal-konvenzjonijiet rispettivi fis-seħh bejn kwalunkwe Stat Membru tal-UE u l-Qatar għall-evitar tat-tassazzjoni doppja fuq id-dhul u fuq il-kapital.

ARTIKOLU 10

Tariffi għall-utenti

1. Kull Parti għandha tiżgura li t-tariffi għall-utenti li jistgħu jiġu imposti mill-awtoritajiet jew mill-korpi kompetenti tagħha li jimponu t-tariffi fuq it-trasportaturi tal-ajru tal-Parti l-oħra għall-użu tan-navigazzjoni bl-ajru u tal-kontroll tat-traffiku tal-ajru għandhom ikunu relatati mal-kostijiet u ma għandhomx ikunu diskriminatorji. Fi kwalunkwe każ, dawn it-tariffi għall-utenti għandhom jiġu vvalutati fuq it-trasportaturi tal-ajru tal-Parti l-oħra b'termini li ma jkunux inqas favorevoli mill-iktar termini favorevoli disponibbli għal kwalunkwe trasportatur tal-ajru ieħor.

2. Kull Parti għandha tiżgura li t-tariffi għall-utenti li jistgħu jiġu imposti mill-awtoritajiet jew mill-korpi kompetenti tagħha li jimponu t-tariffi fuq it-trasportaturi tal-ajru tal-Parti l-oħra għall-użu tal-ajruport, tas-sigurtà tal-avjazzjoni u ta' faċilitajiet u ta' servizzi relatati, għajr it-tariffi imposti fir-rigward tas-servizzi deskritti fl-Artikolu 8(5), ma jkunux diskriminatorji b'mod ingust u jiġu apporzjonati b'mod ġust fost il-kategoriji tal-utenti. Tali tariffi għall-utenti għandhom jirriflettu, iżda ma għandhomx jaqbzu, il-kost sħiħ għall-awtoritajiet jew għall-korpi kompetenti li jimponu t-tariffi biex jipprovdu l-faċilitajiet u s-servizzi xierqa tal-ajruport u tas-sigurtà tal-avjazzjoni f'dak l-ajruport jew f'dawk l-ajruporti li fih(om) tapplika sistema komuni tal-impożizzjoni tat-tariffi. Tali tariffi għall-utenti jistgħu jinkludu redditu raġonevoli fuq l-assi, wara d-deprezzament. Il-faċilitajiet u s-servizzi li għalihom jiġu imposti t-tariffi għall-utenti għandhom jiġu pprovduti fuq bażi effiċjenti u ekonomika. Fi kwalunkwe każ, tali tariffi għandhom japplikaw għat-trasportaturi tal-ajru tal-Parti l-oħra b'termini li ma jkunux inqas favorevoli mill-iktar termini favorevoli disponibbli għal kwalunkwe trasportatur tal-ajru ieħor fiż-żmien meta dawn it-tariffi jiġu applikati.

3. Kull Parti għandha teħtieġ li l-awtoritajiet jew il-korpi kompetenti li jimponu t-tariffi fit-territorju tagħha u t-trasportaturi tal-ajru li jużaw is-servizzi u l-faċilitajiet iwettqu konsultazzjonijiet u jiskambjaw tali informazzjoni skont kif ikun meħtieġ biex issir valutazzjoni preċiża tar-raġonevolezza tat-tariffi skont il-prinċipji stabbiliti fil-paragrafi 1 u 2 . L-awtoritajiet jew il-korpi kompetenti li jimponu t-tariffi għandhom javżaw lill-utenti b'mod raġonevoli rigward kwalunkwe proposta għal bidliet fit-tariffi għall-utenti sabiex l-utenti jkunu jistgħu jesprimu l-fehmiet tagħhom u jipprovdu kummenti qabel ma jsiru xi bidliet.

ARTIKOLU 11

Prezzijiet tal-biljetti u rati

1. Il-Partijiet għandhom jippermettu li l-prezzijiet tal-biljetti u r-rati jiġu stabbiliti liberament mit-trasportaturi tal-ajru tal-Partijiet abbażi ta' kompetizzjoni libera u ġusta.
2. Kwalunkwe waħda mill-Partijiet tista' teħtieġ, mingħajr diskriminazzjoni, notifika lill-awtoritajiet kompetenti tagħha tal-prezzijiet tal-biljetti u tar-rati offruti għal servizzi li joriġinaw mit-territorju tagħha mit-trasportaturi tal-ajru taż-żewġ Partijiet fuq bażi ssimplifikata u għal finijiet ta' informazzjoni biss. Jista' jkun meħtieġ li tali notifika mit-trasportaturi tal-ajru ssir mhux qabel l-offerta inizjali ta' prezz tal-biljetti jew ta' rata.

ARTIKOLU 12

Statistika

1. Il-Partijiet għandhom jikkooperaw fil-qafas tal-Kumitat Kongunt biex jiffaċilitaw l-iskambju tal-informazzjoni statistika relatata mat-trasport bl-ajru skont dan il-Ftehim.
2. Fuq talba, kull Parti għandha tipprovdi lill-Parti l-oħra bl-istatistika mhux kunfidenzjali u mhux kummerċjalment sensittiva disponibbli relatata mat-trasport bl-ajru skont dan il-Ftehim, kif meħtieġ skont il-liġijiet u r-regolamenti rispettivi tal-Partijiet, fuq bażi mhux diskriminatorja, u skont kif ikun meħtieġ b'mod raġonevoli.

TITOLU II

KOOPERAZZJONI REGOLATORJA

ARTIKOLU 13

Sikurezza tal-avjazzjoni

1. Il-Partijiet jafferaw mill-ġdid l-importanza ta' kooperazzjoni mill-qrib fil-qasam tas-sikurezza tal-avjazzjoni. F'dak il-kuntest, il-Partijiet għandhom, kif ikun xieraq, jinvolvu ruħhom f'kooperazzjoni ulterjuri fir-rigward tal-investigazzjoni tal-aċċidenti, l-iżviluppi regolatorji, l-iskambju ta' informazzjoni dwar is-sikurezza, il-partecipazzjoni possibbli fl-attivitajiet ta' sorveljanza jew it-tweqqif ta' attivitajiet ta' sorveljanza kongunti u l-iżvilupp ta' proġetti u inizjattivi kongunti.
2. Iċ-ċertifikati tal-ajrunavigabbiltà, iċ-ċertifikati ta' kompetenza u l-liċenzji mahruġa jew validati minn Parti waħda u li għadhom fis-seħh għandhom jiġu rikonoxxuti bħala validi mill-Parti l-oħra u l-awtoritajiet ajrunawtiċi tagħha għall-fini tal-operat ta' servizzi tal-ajru, diment li tali ċertifikati jew liċenzji jkunu nharġu jew ġew validati mill-inqas skont l-istandards internazzjonali rilevanti u l-prattiki u l-proċeduri rakkomandati għas-servizzi ta' navigazzjoni bl-ajru stabbiliti skont il-Konvenzjoni u f'konformità magħhom.

3. Kull Parti tista' titlob f'kull hin li jsiru konsultazzjonijiet rigward l-istandards u r-rekwiżiti tas-sikurezza miżmuma u amministrati mill-Parti l-oħra f'oqsma relatati mal-facilitajiet ajrunawtiċi, mal-ekwipaġġ tat-titjira, mal-inġenji tal-ajru u mal-operat tal-inġenji tal-ajru. Tali konsultazzjonijiet għandhom jsiru fi żmien 30 jum minn meta ssir it-talba.

4. Jekk, wara tali konsultazzjonijiet, il-Parti li tagħmel it-talba ssib li l-Parti l-oħra ma żzommx u ma tamministrax b'mod effettiv l-istandards u r-rekwiżiti tas-sikurezza fl-oqsma msemmija fil-paragrafu 3 li, sakemm ma jgix deciz mod ieħor, huma mill-inqas ugwali għall-istandards minimi stabbiliti skont il-Konvenzjoni, il-Parti l-oħra għandha tiġi nnotifikata b'tali sejbiet.

Il-Parti l-oħra għandha tipprezenta pjan ta' azzjoni korrettiva fi żmien 30 jum li jinkludi skeda ta' żmien għall-implimentazzjoni. Il-pjan ta' azzjoni korrettiva u l-iskeda ta' żmien korrispondenti għandhom jiġu miftiehma mill-Partijiet qabel ma jiġu implimentati.

F'każ li l-Parti l-oħra ma tiħux l-azzjoni korrettiva xierqa f'perjodu ta' żmien raġonevoli, dan jikkostitwixxi raġuni biex il-Parti li tagħmel it-talba tirrifjuta, tirrevoka, tissospendi, tillimita jew timponi kundizzjonijiet fuq l-awtorizzazzjonijiet tal-operat jew il-permessi tekniċi jew biex b'xi mod ieħor tirrifjuta, tirrevoka, tissospendi, tillimita jew timponi kundizzjonijiet fuq l-operazzjonijiet ta' trasportatur tal-ajru li jkun taħt is-sorveljanza tas-sikurezza tal-Parti l-oħra.

5. Kull Parti taċċetta li kwalunkwe inġenju tal-ajru operat minn trasportatur tal-ajru ta' Parti, jew f'ismu, filwaqt li jkun fit-territorju tal-Parti l-oħra, jista' jiġi soġġett għal spezzjoni fir-rampa mill-awtoritajiet kompetenti tal-Parti l-oħra sabiex jiġu verifikati l-validità tad-dokumenti rilevanti tal-inġenju tal-ajru u ta' dawg tal-membri tal-ekwipaġġ tiegħu u l-kundizzjoni apparenti tal-inġenju tal-ajru u tat-tagħmir tiegħu, diment li tali verifika ma tikkawżax dewmien mhux raġonevoli fl-operat tal-inġenju tal-ajru.

6. Jekk Parti, wara li twettaq spezzjoni fir-rampa, issib li inġenju tal-ajru jew l-operat ta' inġenju tal-ajru ma jkunux konformi mal-istandards u mal-proċeduri minimi għas-servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru stabbiliti skont il-Konvenzjoni, dik il-Parti għandha tinnotifika lill-operatur tal-inġenju tal-ajru dwar dan in-nuqqas ta' konformità filwaqt li titlob azzjoni korrettiva kif ikun xieraq. Meta jkun xieraq, l-awtoritajiet kompetenti tal-Parti l-oħra li jkunu responsabbli għas-sorveljanza tas-sikurezza tat-trasportatur tal-ajru li jopera l-inġenju tal-ajru jistgħu jintalbu biex jagħtu l-aċċettazzjoni tagħhom tal-azzjoni korrettiva meħuda mill-operatur tal-inġenju tal-ajru. Minkejja dan, kull Parti għandha tippermetti l-aċċess għar-riżultati tal-ispezzjonijiet fir-rampa mwettqa fuq operaturi tal-inġenji tal-ajru li jkunu taħt is-sorveljanza tas-sikurezza tal-Parti l-oħra.

7. Kull Parti għandu jkollha d-dritt li tiegħu azzjoni immedjata, inkluż id-dritt li tirrevoka, tissospendi jew tillimita l-awtorizzazzjonijiet tal-operat jew il-permessi tekniċi jew li b'xi mod ieħor tissospendi jew tillimita l-operazzjonijiet ta' trasportatur tal-ajru tal-Parti l-oħra, jekk tikkonkludi li dan ikun meħtieġ fid-dawl ta' theddida immedjata għas-sikurezza tal-avjazzjoni. Il-Parti li tiegħu tali miżuri għandha tinforma minnufih lill-Parti l-oħra u ttiprovdiha r-raġunijiet li wasslu għal dik l-azzjoni.

8. Kwalunkwe azzjoni li tittieħed minn Parti waħda skont il-paragrafu 4, 6 jew 7 għandha tkun kif meħtieġ u proporzjonata biex tiġi indirizzata sejba ta' sikurezza u ma għandhiex titkompla ladarba l-bażi għat-tehid ta' dik l-azzjoni ma tibqax teżisti.

ARTIKOLU 14

Sigurtà tal-avjazzjoni

1. Il-Partijiet jenfasizzaw l-impenn tagħhom biex jintlaħqu l-ogħla livelli ta' standards tas-sigurtà tal-avjazzjoni u jistgħu, kif xieraq, jinvolvu ruħhom fi djalogu u f'kooperazzjoni ulterjuri f'dan il-qasam.
2. Il-Partijiet jafferrew mill-ġdid l-obbligi tagħhom lejn xulxin biex iwittu t-triq għas-sigurtà tal-avjazzjoni ċivili kontra atti ta' interferenza mhux skont il-liġi, u b'mod partikolari l-obbligi tagħhom skont il-Konvenzjoni, il-Konvenzjoni dwar ir-Reati u Ċerti Atti Oħra li Jsiru Abbord l-Inġenji tal-Ajru, iffirmata f'Tokyo fl-14 ta' Settembru 1963, il-Konvenzjoni għat-Trazzin ta' Htif Illegali ta' Inġenji tal-Ajru, iffirmata fl-Aja fis-16 ta' Diċembru 1970, il-Konvenzjoni għat-Trazzin ta' Atti Illegali kontra s-Sikurezza tal-Avjazzjoni Ċivili, iffirmata f'Montreal fit-23 ta' Settembru 1971, il-Protokoll għat-Trazzin ta' Atti Illegali ta' Vjolenza fl-Ajruporti li Jservu l-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali, iffirmat f'Montreal fl-24 ta' Frar 1988 u l-Konvenzjoni dwar l-immarrar ta' splussivi tal-plastik għall-fini ta' identifikazzjoni, iffirmata f'Montreal fl-1 ta' Marzu 1991, diment li l-Partijiet ikunu partijiet għal dawn il-konvenzjonijiet, kif ukoll għall-konvenzjonijiet u għall-protokolli l-oħra kollha relatati mas-sigurtà tal-avjazzjoni ċivili li għalihom iż-żewġ Partijiet ikunu partijiet.
3. Fuq talba, il-Partijiet għandhom jipprovdu lil xulxin bl-assistenza kollha meħtieġa biex tiġi indirizzata kwalunkwe theddida għas-sigurtà tal-avjazzjoni ċivili, inkluż biex jiġu evitati atti ta' huf illegali ta' inġenji tal-ajru ċivili u atti illegali oħra kontra s-sikurezza ta' tali inġenji tal-ajru, tal-passiġġieri u tal-ekwipaġġ tagħhom, tal-ajruporti u tal-faċilitajiet tan-navigazzjoni bl-ajru, u kwalunkwe theddida oħra għas-sigurtà tal-avjazzjoni ċivili.

4. Il-Partijiet għandhom, fir-relazzjonijiet reċiproċi tagħhom, jaġixxu f'konformità mal-istandards internazzjonali tas-sigurtà tal-avjazzjoni u mal-prattiki rakkomandati xierqa stabbiliti mill-ICAO. Dawn għandhom jeħtieġu li l-operaturi tal-inġenji tal-ajru tar-registri tagħhom, l-operaturi tal-inġenji tal-ajru li jkollhom il-post prinċipali tan-negożju jew ir-residenza permanenti tagħhom fit-territorju tagħhom, u l-operaturi tal-ajruporti fit-territorju tagħhom, jaġixxu mill-inqas f'konformità ma' tali dispożizzjonijiet tas-sigurtà tal-avjazzjoni.

5. Kull Parti għandha tiżgura li fit-territorju tagħha jittieħdu miżuri effettivi biex l-avjazzjoni ċivili tiġi protetta kontra atti ta' interferenza mhux skont il-liġi, inkluż l-iskrinjar tal-passiġġieri u tal-bagalji tal-idejn tagħhom, l-iskrinjar tal-bagalji tal-istiva, l-iskrinjar u l-kontrolli tas-sigurtà għal persuni għajr il-passiġġieri, inklużi l-membri tal-ekwipaġġ u l-oġġetti li jgħorru magħhom, l-iskrinjar u l-kontrolli tas-sigurtà għall-merkanzija, għall-posta, għall-provvisti tat-titjiriet u tal-ajruport, u l-kontroll tal-aċċess għaż-żoni tat-tluġ u tal-inzul u għaż-żoni ta' sigurtà ristretta. Dawk il-miżuri għandhom jiġu aġġustati skont kemm ikun meħtieġ minhabba żidiet fit-theddiet għas-sigurtà tal-avjazzjoni ċivili. Kull Parti taqbel li d-dispożizzjonijiet tas-sigurtà meħtieġa mill-Parti l-oħra relatati mal-ammissjoni u mal-operat fit-territorju tagħha ta' inġenji tal-ajru, jew mat-tluq minnu, iridu jiġu osservati.

6. F'konformità sħiħa u b'rispett reċiproku għas-sovranità ta' xulxin, Parti waħda tista' tadotta miżuri ta' sigurtà għad-dħul fit-territorju tagħha, kif ukoll miżuri ta' emerġenza, skont kemm ikun meħtieġ minhabba theddida speċifika għas-sigurtà, li jenħtieġ li jiġu kkomunikati lill-Parti l-oħra mingħajr dewmien. Kull Parti għandha tagħti kunsiderazzjoni pozittiva lil kwalunkwe talba mill-Parti l-oħra għal miżuri speċjali raġonevoli għas-sigurtà, u l-ewwel Parti għandha tqis il-miżuri ta' sigurtà li diġà jkun qed jiġu applikati mill-Parti l-oħra u kwalunkwe fehma li l-Parti l-oħra tista' toffri, kif ukoll l-effetti avversi possibbli fuq it-trasport bl-ajru bejn il-Partijiet. Għajr fejn dan ma jkunx possibbli b'mod raġonevoli f'każ ta' emerġenza, kull Parti tinforma lill-Parti l-oħra bil-quddiem bi kwalunkwe miżura speċjali ta' sigurtà li tkun biħsiebha tintroduċi u li jista' jkollha impatt finanzjarju jew operazzjonali sinifikanti fuq is-servizzi tat-trasport bl-ajru pprovduti skont dan il-Ftehim. Kwalunkwe waħda mill-Partijiet tista' titlob li ssir laqgħa tal-Kumitat Kongunt, fuq bazi urgenti jekk xieraq, biex jiġu diskussi tali miżuri ta' sigurtà, kif previst fl-Artikolu 22.

7. Madankollu, kull Parti tirrikonoxxi li xejn f'dan l-Artikolu ma jillimita l-kapaċità ta' Parti waħda li tirrifjuta d-dħul fit-territorju tagħha ta' xi titjira jew titjiriet li tqis bħala theddida għas-sigurtà tagħha.

8. Meta jseħħ incident jew meta jkun hemm theddida ta' incident ta' htif illegali ta' inġenji tal-ajru ċivili jew atti illegali oħra kontra s-sikurezza tal-inġenji tal-ajru, tal-passiġġieri, tal-membri tal-ekwipaġġ, tal-ajruporti jew tal-faċilitajiet tan-navigazzjoni bl-ajru, il-Partijiet għandhom jipprovdu assistenza lil xulxin billi jiffaċilitaw il-komunikazzjoni u miżuri xierqa oħra maħsuba biex itemmu dak l-incident jew dik it-theddida malajr u mingħajr periklu.

9. Kull Parti għandha tiegħu l-miżuri kollha li hija tqis li jkunu prattikabbli sabiex tiżgura li ingenu tal-ajru, soġġett għal att ta' ħtif illegali jew għal atti oħra ta' interferenza mhux skont il-liġi, li jkun fuq l-art fit-territorju tagħha, jinżamm fuq l-art sakemm it-tluq tiegħu ma jkunx meħtieġ minhabba l-obbligu imperattiv tal-protezzjoni tal-ħajja umana. Fejn ikun prattikabbli, tali miżuri għandhom jittiegħdu abbażi ta' konsultazzjonijiet reċiproci.

10. Meta Parti jkollha raġunijiet validi biex temmen li l-Parti l-oħra ma segwietx id-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu, dik il-Parti tista' titlob għal konsultazzjonijiet immedjati mal-Parti l-oħra. Tali konsultazzjonijiet għandhom jibdew fi żmien 30 jum mid-data tal-wasla ta' tali talba jew ta' tali perjodu ta' żmien itwal kif jista' jigi miftiehem. F'każ li ma jintlaħaqx ftehim sodisfacenti fi żmien 30 jum mid-data tal-bidu ta' dawn il-konsultazzjonijiet, jew f'perjodu ta' żmien itwal kif jista' jigi miftiehem, dan għandu jikkostitwixxi raġuni għall-Parti li talbet għall-konsultazzjonijiet biex tiegħu azzjoni biex tirrifjuta, tirrevoka, tissospendi, tillimita jew timponi kundizzjonijiet fuq l-awtorizzazzjoni tal-operat u l-permessi tekniċi ta' trasportatur tal-ajru tal-Parti l-oħra biex tiżgura l-konformità mad-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu. Meta jkun meħtieġ minhabba emerġenza, jew biex tipprevjeni n-nuqqas ta' konformità ulterjuri mad-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu, Parti tista' tiegħu azzjoni interim immedjata.

11. Kwalunkwe azzjoni li tittiehed skont dan l-Artikolu għandha tkun kif meħtieġ u proporzjonata biex tiġi indirizzata theddida ta' sigurtà u ma għandhiex titkompla malli l-Parti l-oħra tikkonforma mad-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu jew meta tali azzjoni ma tkunx meħtieġa aktar.

ARTIKOLU 15

Ġestjoni tat-traffiku tal-ajru

1. Il-Partijiet għandhom jikkooperaw rigward kwistjonijiet regolatorji li jikkoncernaw is-servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru, inkluża s-sorveljanza ta' tali servizzii. Huma għandhom jindirizzaw kwalunkwe kwistjoni ta' politika relatata mal-prestazzjoni tal-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru, bil-ħsieb li jottimizzaw l-effiċjenza globali tat-titjir, inaqqsu l-kostijiet, jimminimizzaw l-impatt ambjentali u jtejbju s-sikurezza u l-kapaċità tas-sistemi.
2. Il-Partijiet għandhom jinkoraġġixxu lill-awtoritajiet kompetenti u lill-fornituri tas-servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru tagħhom biex jikkooperaw rigward kwistjonijiet ta' interoperabbiltà biex fejn ikun possibbli jintegraw aktar is-sistemi taż-żewġ Partijiet, biex inaqqsu l-impatt ambjentali tal-avjazzjoni, u biex jikkondividu l-informazzjoni fejn xieraq.
3. Il-Partijiet għandhom jippromwovu l-kooperazzjoni bejn il-fornituri tas-servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru tagħhom biex jiskambjaw id-data tat-titjiriet u jikkoordinaw il-flussi tat-traffiku sabiex jottimizzaw l-effiċjenza tat-titjir, bil-ħsieb li jtejbju l-użu tar-riżorsi u jiksbu l-prevedibbiltà, il-puntwalità u l-kontinwità tas-servizz.
4. Il-Partijiet jaqblu li jikkooperaw rigward programmi ta' modernizzazzjoni, inkluż l-iżvilupp, l-iskjerament u l-aħjar prattiki għall-effiċjenza ekonomika, il-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru u l-aspetti rilevanti tal-ajrudrom, u li jinkoraġġixxu l-partecipazzjoni miż-żewġ naħat fl-attivitajiet ta' validazzjoni u ta' dimostrazzjoni.

ARTIKOLU 16

Ambjent

1. Il-Partijiet jappoggaw il-htieġa li l-ambjent jiġi protett permezz tal-promozzjoni tal-iżvilupp sostenibbli tal-avjazzjoni. Il-Partijiet biĥsiebhom jaħdmu flimkien biex jidentifikaw il-problemi relatati mal-impatti tal-avjazzjoni fuq l-ambjent.
2. Il-Partijiet jirrikonoxxu l-importanza li jaħdmu flimkien, sabiex jikkunsidraw u jimminimizzaw l-effetti tal-avjazzjoni fuq l-ambjent b'mod konsistenti mal-oġettivi ta' dan il-Ftehim.
3. Il-Partijiet jirrikonoxxu l-importanza li jindirizzaw it-tibdil fil-klima u għaldaqstant li jillimitaw jew inaqqsu l-emissjonijiet tal-gassijiet b'effett ta' serra (GHG) assoċjati mat-trasport bl-ajru fil-livell domestiku u fil-livell internazzjonali. Huma jaqblu li jikkooperaw rigward dawn il-kwistjonijiet, bil-ħsieb li jiżviluppaw u jimplimentaw strumenti, inklużi regoli ta' implimentazzjoni għall-iżvilupp tal-Iskema ta' Kumpens u Tnaqqis tal-Karbonju għall-Avjazzjoni Internazzjonali (CORSIA), u kwalunkwe aspekt ieħor ta' rilevanza partikolari biex jindirizzaw l-emissjonijiet tal-GHG fis-settur tal-avjazzjoni.
4. Il-Partijiet jimpenjaw ruħhom li jiskambjaw l-informazzjoni u jkollhom djalogu regolari mal-esperti sabiex titjieb il-kooperazzjoni fir-rigward tal-indirizzar tal-impatti ambjentali tal-avjazzjoni, inkluż:
 - (a) dwar ir-riċerka u l-iżvilupp fir-rigward tat-teknoloġija tal-avjazzjoni favur l-ambjent;

- (b) fir-rigward tal-innovazzjoni fil-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru, bil-ħsieb li jitnaqqsu l-impatti ambjentali tal-avjazzjoni;
- (c) dwar ir-riċerka u l-iżvilupp ta' fjuwils alternattivi sostenibbli għall-avjazzjoni;
- (d) dwar problemi fl-indirizzar tal-effetti ambjentali tal-avjazzjoni u l-mitigazzjoni tal-emissjonijiet klimatiċi tal-avjazzjoni; u
- (e) fir-rigward tal-mitigazzjoni u tal-monitoraġġ tal-istorbju, bil-ħsieb li jitnaqqsu l-impatti ambjentali tal-avjazzjoni.

5. Il-Partijiet għandhom ukoll, f'konformità mad-drittijiet u mal-obbligi ambjentali multilaterali tagħhom, itejbu l-kooperazzjoni, inkluż dik finanzjarja u teknoloġika, b'rabta ma' miżuri li jkollhom l-għan li jindirizzaw l-emissjonijiet tal-gassijiet b'effett ta' serra mill-avjazzjoni internazzjonali.

6. Il-Partijiet jirrikonoxxu l-ħtieġa li jieħdu miżuri xierqa biex jipprevjenu jew inkella jindirizzaw l-impatti ambjentali tat-trasport bl-ajru diment li tali miżuri jkunu konsistenti għalkollox mad-drittijiet u mal-obbligi tagħhom skont id-dritt internazzjonali.

ARTIKOLU 17

Responsabbiltà tat-trasportaturi tal-ajru

Il-Partijiet jaffer maw mill-ġdid l-obbligi tagħhom skont il-Konvenzjoni għall-Unifikazzjoni ta' Ċerti Regoli tat-Trasport Internazzjonali bl-Ajru, magħmula f'Montreal fit-28 ta' Mejju 1999 (il-Konvenzjoni ta' Montreal).

ARTIKOLU 18

Protezzjoni tal-konsumaturi

Il-Partijiet għandhom jikkooperaw sabiex jiproteġu l-interessi tal-konsumaturi fit-trasport bl-ajru. L-objettiv ta' din il-kooperazzjoni għandu jkun li jinkiseb livell għoli ta' protezzjoni tal-konsumaturi. Għal dan l-għan, il-Partijiet għandhom jikkonsultaw lil xulxin fil-Kumitat Kongunt rigward kwistjonijiet ta' interess għall-konsumaturi, inklużi l-miżuri ppjanati tagħhom, bil-ħsieb li tinkiseb aktar konverġenza u kompatibbiltà regolatorja sa fejn dan ikun possibbli.

ARTIKOLU 19

Sistemi kompjuterizzati ta' riżervazzjoni

1. Il-bejjiegħa tas-sistemi kompjuterizzati ta' riżervazzjoni ("CRS") li joperaw fit-territorju ta' Parti waħda għandhom ikunu intitolati li jdaħħlu, li jżommu u li jagħmlu s-CRSs tagħhom disponibbli liberament għall-aġenziji tal-ivvjaġġar jew għall-kumpaniji tal-ivvjaġġar li n-negozju prinċipali tagħhom ikun id-distribuzzjoni ta' prodotti relatati mal-ivvjaġġar fit-territorju tal-Parti l-oħra, diment li l-bejjiegħ tas-CRS jikkonforma ma' kwalunkwe rekwiżit regolatorju rilevanti tal-Parti l-oħra.
2. Il-Partijiet għandhom jannullaw kwalunkwe rekwiżit eżistenti li jista' jirrestringi l-aċċess liberu mis-CRSs ta' Parti waħda għas-suq tal-Parti l-oħra jew inkella jillimita l-kompetizzjoni. Il-Partijiet ma għandhomx jadottaw tali rekwiżiti fil-ġejjieni.
3. L-ebda Parti ma għandha, fit-territorju tagħha, timponi jew tippermetti li jiġu imposti fuq il-bejjiegħa tas-CRS tal-Parti l-oħra, rekwiżiti fir-rigward tal-wiri tas-CRS, li jkunu differenti minn dawk imposti fuq il-bejjiegħa tas-CRS tagħha stess jew fuq bejjiegħa tas-CRS oħra li joperaw fis-suq tagħha. L-ebda Parti ma għandha tipprevjeni l-konklużjoni ta' ftehimiet bejn il-bejjiegħa tas-CRS, il-fornituri tagħhom u l-abbonati tagħhom fir-rigward tal-iskambju ta' informazzjoni dwar is-servizzi tal-ivvjaġġar li jiffaċilitaw il-wiri ta' informazzjoni komprensiva u imparzjali lill-konsumaturi, jew l-issodisfar tar-rekwiżiti regolatorji dwar wiri newtrali.

4. Is-sidien u l-operaturi ta' CRSs ta' Parti waħda li jikkonformaw mar-rekwiziti regolatorji rilevanti tal-Parti l-oħra, jekk ikun hemm, għandu jkollhom l-istess opportunità ta' sjieda ta' CRSs fit-territorju tal-Parti l-oħra bħalma jkollhom is-sidien u l-operaturi ta' kwalunkwe CRS oħra li joperaw fis-suq ta' dik il-Parti.

ARTIKOLU 20

Aspetti soċjali

1. Il-Partijiet jirrikonoxxu l-importanza li jikkunsidraw l-effetti ta' dan il-Ftehim fuq ix-xogħol, l-impjiegi u l-kundizzjonijiet tax-xogħol. Il-Partijiet jaqblu li jikkooperaw fuq kwistjoni tax-xogħol fl-ambitu ta' dan il-Ftehim, fost affarijiet oħra b'rabta mal-impatti fuq l-impjiegi, id-drittijiet fundamentali fil-post tax-xogħol, il-kundizzjonijiet tax-xogħol, il-protezzjoni soċjali u d-djalogu soċjali.

2. Il-Partijiet jirrikonoxxu d-dritt ta' kull Parti li tistabilixxi l-livell tagħha stess ta' protezzjoni tax-xogħol domestiku kif tqis xieraq, u li tadotta jew timmodifika skont dan il-ligijiet u l-politiki rilevanti tagħha, b'mod konsistenti mal-obbligi internazzjonali tagħha. Il-Partijiet għandhom jiżguraw li d-drittijiet u l-prinċipji fil-ligijiet u fir-regolamenti rispettivi tagħhom ma jiġux imminati, anzi jiġu infurzati b'mod effettiv.

3. Kull Parti għandha tkompli ttejjeb dawk il-liġijiet u politiki b'mod konsistenti mal-obbligi internazzjonali tagħha, u għandha tagħmel hilita biex tipprovdi u tinkoraġġixxi livelli ta' protezzjoni tax-xogħol għoljin fis-settur tal-avjazzjoni. Il-Partijiet jirrikonoxxu li l-ksur tal-prinċipji u tad-drittijiet fundamentali fuq ix-xogħol ma jistax jiġi invokat jew inkella użat bħala vantaġġ komparattiv legittimu u li l-istandards tax-xogħol ma għandhomx jintużaw għal skopijiet ta' protezzjonizmu.

4. Il-Partijiet jafermaw mill-ġdid l-impenn tagħhom, b'mod konsistenti mal-obbligi tagħhom li jirriżultaw mis-šhubija tagħhom tal-Organizzazzjoni Internazzjonali tax-Xogħol (ILO) u mid-Dikjarazzjoni tal-ILO dwar il-Prinċipji u d-Drittijiet Fundamentali fuq ix-Xogħol u s-Segwitu tagħha, adottata mill-Konferenza Internazzjonali dwar ix-Xogħol fis-86 Sessjoni tagħha fl-1998, biex jirrispettaw, jippromwovu u jimplementaw u japplikaw b'mod effettiv il-Prinċipji u d-Drittijiet Fundamentali fuq ix-Xogħol.

5. Il-Partijiet għandhom jippromwovu l-oġettivi inklużi fl-Aġenda tax-Xogħol Deċenti tal-ILO u fid-Dikjarazzjoni tal-ILO dwar il-Ġustizzja Soċjali għal Globalizzazzjoni Ġusta tal-2008, adottata mill-Konferenza Internazzjonali dwar ix-Xogħol fis-97 Sessjoni tagħha.

6. Kull Parti timpenja ruħha li tagħmel hilita kollha biex tirratifika, jekk tkun għadha ma għamlitx hekk, il-konvenzjonijiet fundamentali tal-ILO. Il-Partijiet ser jikkunsidraw ukoll ir-ratifika ta' konvenzjonijiet oħra tal-ILO u konsegwentement l-implimentazzjoni effettiva ta' standards internazzjonali korrispondenti fil-qasam tax-xogħol u dak soċjali ta' rilevanza għas-settur tal-avjazzjoni ċivili, fejn jitqiesu ċ-ċirkostanzi domestiċi.

7. Kwalunkwe waħda mill-Partijiet tista' titlob li ssir laqgħa tal-Kumitat Kongunt biex jiġu indirizzati l-problemi li l-Parti li tkun qed tagħmel it-talba tidentifika bħala sinifikanti.

TITOLU III

DISPOŻIZZJONIJIET ISTITUZZJONALI U FINALI

ARTIKOLU 21

Interpretazzjoni u implimentazzjoni

1. Id-drittijiet stabbiliti f'dan il-Ftehim jingħataw mill-Partijiet lil xulxin. Kwalunkwe referenza f'dan il-Ftehim għal drittijiet mogħtija lit-trasportaturi tal-ajru ta' Parti għandha tinftiehem biss bħala referenza għad-drittijiet mogħtija lil dik il-Parti. Xejn f'dan il-Ftehim ma għandu jiġi interpretat bħala maħsub biex jikkonferixxi drittijiet jew biex jimponi obbligi li jistgħu jiġu invokati direttament minn ċittadini ta' Parti waħda quddiem il-qrati jew it-tribunali tal-Parti l-oħra.
2. Il-Partijiet għandhom jiehdu l-miżuri xierqa kollha, kemm jekk ikunu generali u kemm jekk ikunu partikolari, sabiex jiżguraw li jiġu ssodisfati l-obbligi li jfegġu minn dan il-Ftehim.
3. Meta jeżerċitaw id-drittijiet tagħhom skont dan il-Ftehim, il-Partijiet għandhom jiehdu miżuri li jkunu xierqa u proporzjonati għall-objettivi ta' dawk il-miżuri.
4. Il-Partijiet ma għandhom jiehdu ebda miżura li tista' tipperikola l-ilhuq tal-objettivi ta' dan il-Ftehim.

5. Kull Parti għandha tkun responsabbli, fit-territorju tagħha stess, għall-infurzar kif suppost ta' dan il-Ftehim.
6. Meta xi waħda mill-Partijiet ikollha tħassib dwar il-possibbiltà ta' ksur ta' dan il-Ftehim, din tista' titlob għal informazzjoni u għal assistenza mill-Parti l-oħra. Malli tirċievi din it-talba, il-Parti l-oħra għandha tipprovdi l-informazzjoni u l-assistenza kollha meħtieġa, soġġett għal-liġijiet u għar-regolamenti applikabbli tagħha.
7. Dan il-Ftehim ma għandux jipprekludi l-konsultazzjonijiet u d-diskussjonijiet bejn l-awtoritajiet kompetenti tal-Partijiet 'il barra mill-Kumitat Kongunt, inkluż fl-oqsma tal-iżvilupp tat-trasport bl-ajru, tas-sigurtà, tas-sikurezza, tal-ambjent, tal-politika soċjali, tal-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru, tal-infrastruttura tal-avjazzjoni, tal-kwistjonijiet ta' kompetizzjoni u tal-protezzjoni tal-konsumaturi. Il-Partijiet għandhom jinfurmaw lill-Kumitat Kongunt dwar l-eżitu ta' tali konsultazzjonijiet u diskussjonijiet li jista' jkollu impatt fuq l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim.
8. Fejn, f'dan il-Ftehim, issir referenza għall-kooperazzjoni bejn il-Partijiet, inkluż iżda mhux biss fl-oqsma tal-opportunitajiet kummerċjali, tas-sigurtà, tas-sikurezza, tal-ambjent, tal-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru u tal-protezzjoni tal-konsumaturi, il-Partijiet għandhom jagħmlu hilitom biex isibu bażi komuni għat-teħid ta' azzjoni kongunta biex dan il-Ftehim jiġi żviluppat aktar u/jew biex jittejeb il-funzjonament tiegħu fl-oqsma kkonċernati, abbażi ta' kunsens reċiproku.

ARTIKOLU 22

Kumitat Kongunt

1. Kumitat Kongunt magħmul minn rappreżentanti tal-Partijiet għandu jkun responsabbli biex jissorvelja l-amministrazzjoni ta' dan il-Ftehim filwaqt li għandu jiżgura l-implimentazzjoni kif suppost tiegħu.
2. Il-Kumitat Kongunt għandu jadotta r-regoli ta' proċedura tiegħu.
3. Il-Kumitat Kongunt għandu jiltaqa' kif u meta jkun meħtieġ, minn tal-inqas darba fis-sena. Kwalunkwe waħda mill-Partijiet tista', fi kwalunkwe hin, titlob biex issir laqgħa tal-Kumitat Kongunt. Tali laqgħa għandha tibda fl-eqreb data possibbli, u mhux iktar tard minn xahrejn mid-data tal-wasla tat-talba, sakemm ma jkunx gie miftiehem mod ieħor mill-Partijiet.
4. Għall-fini tal-implimentazzjoni kif suppost ta' dan il-Ftehim, il-Kumitat Kongunt għandu:
 - (a) jiskambja l-informazzjoni, inkluż dwar il-bidliet fil-liġijiet, fir-regolamenti u fil-politiki tal-Partijiet li jistgħu jaffettwaw is-servizzi tal-ajru, u l-informazzjoni statistika relatata mat-trasport bl-ajru;
 - (b) jagħmel rakkomandazzjonijiet u jieħu deċizjonijiet fejn dan ikun previst b'mod esplicitu f'dan il-Ftehim;
 - (c) iżid il-kooperazzjoni, inkluż dwar kwistjonijiet regolatorji;

- (d) iwettaq konsultazzjonijiet dwar kwalunkwe kwistjoni relatata mal-applikazzjoni jew mal-interpretazzjoni ta' dan il-Ftehim, kif ukoll, fejn ikun xieraq, dwar il-problemi tat-trasport bl-ajru li jiġu indirizzati fl-organizzazzjonijiet internazzjonali, fir-relazzjonijiet ma' pajjiżi terzi u fl-arrangamenti multilaterali, inkluża l-kunsiderazzjoni dwar jekk għandux jiġi adottat approċċ kongunt;
- (e) iqis l-oqsma potenzjali għall-iżvilupp ulterjuri ta' dan il-Ftehim, inkluża r-rakkomandazzjoni ta' emendi għal dan il-Ftehim għall-adeżjoni ta' pajjiżi terzi f'dan il-Ftehim.

5. Ir-rakkomandazzjonijiet u d-deċiżjonijiet tal-Kumitat Kongunt għandhom jiġu adottati b'kunsens bejn il-Partijiet. Id-deċiżjonijiet meħuda mill-Kumitat Kongunt għandhom ikunu vinkolanti fuq il-Partijiet.

ARTIKOLU 23

Soluzzjoni tat-tilwim u arbitraġġ

1. Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 4, kwalunkwe tilwima relatata mal-applikazzjoni jew mal-interpretazzjoni ta' dan il-Ftehim, tista' tiġi riferuta mill-Partijiet lill-mekkaniżmu għas-soluzzjoni tat-tilwim previst f'dan l-Artikolu.

2. Minghajr preġudizzju għal kwalunkwe konsultazzjoni preċedenti bejn il-Partijiet skont dan il-Ftehim, meta Parti tixtieq li jkollha rikors għall-mekkanizmu għas-soluzzjoni tat-tilwim previst f' dan l-Artikolu, din għandha tinnotifika lill-Parti l-oħra bil-miktub dwar l-intenzjoni tagħha u titlob laqgħa tal-Kumitat Kongunt għal konsultazzjonijiet.
3. Jekk il-laqgħa tal-Kumitat Kongunt ma ssirx fi żmien xahrejn mill-wasla tat-talba msemmija fil-paragrafu 2 jew sad-data miftiehma mill-Partijiet, jew, jekk it-tilwima ma tkunx giet solvuta mill-Kumitat Kongunt fi żmien sitt xhur mit-talba msemmija, it-tilwima tista' tiġi riferuta lil persuna jew lil korp biex tittiehed deċiżjoni bi ftehim bejn il-Partijiet. Jekk il-Partijiet ma jistgħux jilhqqu ftehim reċiproku biex jirreferu t-tilwima lil persuna jew lil korp għal deċiżjoni, it-tilwima għandha, fuq it-talba ta' kwalunkwe waħda mill-Partijiet, tiġi preżentata għal arbitraġġ.
4. Minkejja l-paragrafu 2, jekk Parti tkun ħadet azzjoni biex tirrifjuta, tirrevoka, tissospendi, timponi kundizzjonijiet fuq jew tillimita l-awtorizzazzjoni tal-operat jew il-permessi tekniċi ta' trasportatur tal-ajru tal-Parti l-oħra, it-tilwima tista' minnufih tiġi riferuta lil persuna jew lil korp għal deċiżjoni, jew tiġi preżentata għal arbitraġġ.
5. It-talba għal arbitraġġ għandha ssir bil-miktub minn Parti ("parti inizjatriċi") lill-Parti l-oħra ("parti risponenti"). Fit-talba tagħha, il-parti inizjatriċi għandha tippreżenta l-kwistjonijiet li jridu jiġu rizolti, tiddekrivi l-miżura inkwistjoni, u tispjega r-raġunijiet għaliex tqis li tali miżura tkun inkonsistenti mad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim.

6. Sakemm il-parti inizjatriċi u l-parti risponenti ma jaqblux mod ieħor, l-arbitraġġ għandu jsir permezz ta' tribunal ta' tliet arbitri li jrid jiġi kkostitwit kif ġej:

- (a) fi żmien 60 jum minn wara l-wasla tat-talba għal arbitraġġ, il-parti inizjatriċi u l-parti risponenti għandhom jaħtru arbitru wiehed kull wiehed. Fi żmien tletin jum wara li dawn iż-żewġ arbitri jkunu nħatru, il-parti inizjatriċi u l-parti risponenti għandhom bi ftehim jaħtru t-tielet arbitru, li għandu jaġixxi bħala President tat-tribunal;
- (b) jekk il-parti inizjatriċi jew il-parti risponenti ma jaħtrux arbitru, jew jekk it-tielet arbitru ma jiġix maħtur skont il-punt (a), il-parti inizjatriċi jew il-parti risponenti tista' titlob lill-President tal-Kunsill tal-ICAO jaħtar l-arbitru jew l-arbitri meħtieġa fi żmien 30 jum mill-wasla ta' dik it-talba. Jekk il-President tal-Kunsill tal-ICAO jkun ċittadin tal-Qatar jew inkella ta' Stat Membru tal-UE, l-iktar Viċi President anzjan tal-Kunsill tal-ICAO, li ma jkunx ċittadin tal-Qatar u lanqas ta' Stat Membru tal-UE, għandu jintalab jieħu ħsieb il-ħatra.

7. Id-data ta' stabbiliment tat-tribunal għandha tkun id-data li fiha l-aħħar wiehed mit-tliet arbitri jkun aċċetta l-ħatra tiegħu.

8. Il-proċedimenti għandhom jitwettqu skont ir-regoli ta' proċedura li jridu jiġu adottati mill-Kumitat Kongunt mill-aktar fis possibbli soġġett għad-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu u skont il-punt (b)tal-Artikolu 22(4) u l-Artikolu 22(5). Sakemm il-Kumitat Kongunt jadotta r-regoli ta' proċedura, it-tribunal għandu jistabbilixxi r-regoli proċedurali tiegħu stess.

9. Fuq talba tal-parti inizjatriċi, it-tribunal jista', sakemm jieħu d-deċiżjoni finali tiegħu, jawtorizza lill-parti inizjatriċi timplimenta miżuri interim ta' rimedju jew jitlob lill-parti risponenti tadotta miżuri interim ta' rimedju.

10. It-tribunal għandu joħroġ rapport interim għall-parti inizjatriċi u għall-parti risponenti li jistabbilixxi s-sejbiet ta' fatti, l-applikabbiltà tad-dispożizzjonijiet rilevanti u r-raġunament bażiku għal kwalunkwe sejba u rakkommandazzjoni li jagħmel, sa mhux iktar tard minn 90 jum wara d-data ta' stabbiliment tiegħu. Fejn jikkunsidra li din l-iskadenza ma tistax tiġi ssodisfata, il-President tat-tribunal għandu jinnotifika lill-parti inizjatriċi u lill-parti risponenti bil-miktub, u għandu jiddikjara r-raġunijiet għad-dewmien u d-data li fiha t-tribunal ikun qed jippjana li joħroġ ir-rapport interim tiegħu. Ir-rapport interim fl-ebda ċirkostanza ma għandu jinħareġ iktar tard minn 120 jum wara d-data ta' stabbiliment tat-tribunal.

11. Il-parti inizjatriċi jew il-parti risponenti jistgħu jipprezentaw talba bil-miktub lit-tribunal biex jirrieżamina l-aspetti speċifiċi tar-rapport interim fi żmien 14-il jum mill-ħruġ tiegħu. Wara li jikkunsidra kwalunkwe kumment bil-miktub mingħand il-parti inizjatriċi u l-parti risponenti fir-rigward tar-rapport interim, it-tribunal jista' jimmodifika r-rapport tiegħu u jwettaq kwalunkwe eżami ulterjuri jekk iqis li jkun xieraq. Is-sejbiet tad-deċiżjoni finali tat-tribunal għandhom jinkludu diskussjoni suffiċjenti tal-argumenti li jkunu tressqu fl-istadju tar-rieżami interim, u għandhom iwieġbu b'mod ċar il-mistoqsijiet u l-osservazzjonijiet tal-parti inizjatriċi u tal-parti risponenti.

12. It-tribunal għandu joħroġ id-deċiżjoni finali għall-parti inizjatriċi u għall-parti risponenti fi żmien 120 jum mid-data ta' stabbiliment tiegħu. Fejn jikkunsidra li dik l-iskadenza ma tistax tiġi ssodisfata, il-President tat-tribunal għandu jinnotifika lill-parti inizjatriċi u lill-parti risponenti bil-miktub, u għandu jiddikjara r-raġunijiet għad-dewmien u d-data li fiha t-tribunal ikun qed jippjana li joħroġ id-deċiżjoni finali tiegħu. Id-deċiżjoni finali tat-tribunal fl-ebda ċirkostanza ma għandha tinħareġ iktar tard minn 150 jum wara d-data ta' stabbiliment tat-tribunal.

13. Jekk Parti tkun ħadet azzjoni biex tirrifjuta, tirrevoka, tissospendi, timponi kundizzjonijiet fuq jew tillimita l-awtorizzazzjoni tal-operat jew il-permessi tekniċi ta' trasportatur tal-ajru tal-Parti l-oħra, jew, fuq talba mill-parti inizjatriċi jew mill-parti risponenti, jekk it-tribunal jiddeċiedi li l-każ huwa urgenti, l-iskedi ta' żmien imsemmija fil-paragrafi 10, 11, u 12 għandhom jitnaqqsu bin-nofs.

14. Il-parti inizjatriċi u l-parti risponenti jistgħu jipprezentaw talbiet għal kjarifika tad-deċiżjoni finali tat-tribunal fi żmien 10 jjiem wara li tinħareġ din id-deċiżjoni, u kwalunkwe kjarifika li tingħata għandha tinħareġ fi żmien 15-il jum minn tali talba.

15. Jekk it-tribunal jistabbilixxi li kien hemm ksur ta' dan il-Ftehim u l-Parti responsabbli ma tikkonformax mad-deċiżjoni finali tat-tribunal, jew ma tilhaqx ftehim mal-Parti l-oħra fir-rigward ta' soluzzjoni sodisfaċenti għaž-żewġ Partijiet fi żmien 60 jum wara l-ħruġ tad-deċiżjoni finali tat-tribunal, il-Parti l-oħra tista' tissospendi l-applikazzjoni ta' benefiċċji komparabbli li jfegġu minn dan il-Ftehim sa meta l-Parti responsabbli tikkonforma mad-deċiżjoni finali tat-tribunal jew sa meta l-parti inizjatriċi u l-parti risponenti jilħqu ftehim fir-rigward ta' soluzzjoni sodisfaċenti għaž-żewġ Partijiet.

16. Kull Parti għandha ggarra il-kostijiet tal-arbitru mahtur minnha. Il-kostijiet l-oħra tat-tribunal għandhom jinqasmu b'mod ugwali bejn il-Partijiet.

ARTIKOLU 24

Rabta ma' ftehimiet oħra

1. Dan il-Ftehim għandu jissospendi ftehimiet u arrangamenti preċedenti dwar l-istess suġġett bejn il-Partijiet soġġett għall-paragrafi 2 u 7 sakemm dan il-Ftehim ma jgix terminat.

2. Id-dispożizzjonijiet fi ftehim jew arrangament preċedenti dwar servizzi tal-ajru bejn Stat Membru tal-UE u l-Qatar dwar il-kwistjonijiet koperti fl-Artikoli 2, 3, 8, u 11 ta' dan il-Ftehim għandhom ikomplu japplikaw bħala suġġett ta' dan il-Ftehim meta jkunu aktar favorevoli u/jew flessibbli għat-trasportaturi tal-ajru kkonċernati. Id-drittijiet u l-benefiċċji kollha li jgawdu minnhom it-trasportaturi tal-ajru tal-Istat Membru kkonċernat tal-UE skont dawk id-dispożizzjonijiet għandhom japplikaw għat-trasportaturi kollha tal-Unjoni.

3. Għall-finijiet tal-paragrafu 2, kwalunkwe tilwima bejn il-Partijiet dwar jekk id-dispożizzjonijiet jew it-trattamenti skont ftehimiet jew arrangamenti preċedenti bejn il-Partijiet humiex iktar favorevoli jew flessibbli għandha tiġi solvuta fil-qafas tal-mekkaniżmu għas-soluzzjoni tat-tilwim previst fl-Artikolu 23.

4. Kwalunkwe dritt tat-traffiku addizzjonali li jista' jinghata mill-Qatar lil Stat Membru tal-UE, jew viceversa, wara d-data tad-dhul fis-sehh ta' dan il-Ftehim, għandu jkun soġġett għal dan il-Ftehim u ma għandux jiddiskrimina bejn it-trasportaturi tal-ajru tal-Unjoni. Dawn l-arrangamenti għandhom jiġu nnotifikati lill-Kumitat Kongunt minnufih.
5. Il-Kumitat Kongunt għandu jfassal lista informattiva tad-dispożizzjonijiet u tal-arrangamenti dwar id-drittijiet tat-traffiku msemmija fil-paragrafi 2 u 4, u jzommha aġġornata.
6. Jekk il-Partijiet isiru partijiet għal xi ftehim multilaterali jew japprovaw xi deċiżjoni adottata mill-ICAO fil-qasam tat-trasport bl-ajru, li jindirizza/tindirizza il-kwistjonijiet koperti b'dan il-Ftehim, huma għandhom jikkonsultaw lil xulxin fil-Kumitat Kongunt sabiex jiġi stabbilit jekk ikunx jenħtieġ li dan il-Ftehim jiġi rrevedut sabiex jitqiesu tali żviluppi.
7. Xejn f'dan il-Ftehim ma għandu jaffettwa l-validità u l-applikazzjoni ta' ftehimiet eżistenti u futuri bejn l-Istati Membri tal-UE u l-Qatar fir-rigward ta' territorji taħt is-sovranià rispettiva tagħhom li mhumiex inklużi fid-definizzjoni ta' "territorju" fl-Artikolu 1 ta' dan il-Ftehim.

ARTIKOLU 25

Emendi

Kwalunkwe emenda għal dan il-Ftehim għandha tiġi miftiehma bejn il-Partijiet f'konformità mal-konsultazzjonijiet li jkunu saru skont l-Artikolu 22. L-emendi għandhom jidhlu fis-seħħ skont it-termini stabbiliti fl-Artikolu 29.

ARTIKOLU 26

Adeżjoni minn Stati Membri godda tal-Unjoni

1. Dan il-Ftehim għandu jkun miftuħ għall-adeżjoni ta' Stati li jkunu saru Stati Membri tal-UE wara d-data tal-iffirmar ta' dan il-Ftehim.
2. F'dak il-każ, l-adeżjoni ta' dak l-Istat Membru tal-Unjoni ma' dan il-Ftehim għandha ssir billi jiġi ddepożitat strument tal-adeżjoni għand is-Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea, li għandu jinnotifika lill-Qatar li ġie ddepożitat l-istrument tal-adeżjoni u d-data tiegħu. L-adeżjoni ta' dak l-Istat Membru tal-Unjoni għandha ssir effettiva mit-30 jum wara d-data li fiha jkun ġie ddepożitat l-istrument tal-adeżjoni.

3. L-Artikolu 24(1), (2), (3) u (7) ta'dan il-Ftehim għandhom japplikaw mutatis mutandis għall-ftehimiet u għall-arrangamenti ezistenti li jkunu fis-seħħ fiż-żmien tal-adeżjoni ta' Stat Membru tal-Unjoni Ewropea mal-Ftehim.

ARTIKOLU 27

Terminazzjoni

Kwalunkwe waħda mill-Partijiet tista', fi kwalunkwe żmien, tagħti avviż bil-miktub, permezz ta' mezzi diplomatiċi, lill-Parti l-oħra dwar id-deċizzjoni tagħha li tittermina dan il-Ftehim. Tali avviż għandu jintbagħat b'mod simultanju lill-ICAO u lis-Segretarjat tan-Nazzjonijiet Uniti. Dan il-Ftehim għandu jkummerminata f'nofsillejl GMT fl-aħħar tal-istagun tat-traffiku tal-Assoċjazzjoni Internazzjonali tat-Trasport bl-Ajru (IATA) b'effett sena waħda wara d-data tal-avviż ta' terminazzjoni bil-miktub, sakemm l-avviż ma jiġix irtirat bi ftehim bejn il-Partijiet qabel jintemm dan il-perjodu.

ARTIKOLU 28

Reġistrazzjoni tal-Ftehim

Dan il-Ftehim u kwalunkwe emenda tiegħu għandhom jiġu rreġistrati mal-ICAO, skont l-Artikolu 83 tal-Konvenzjoni, u mas-Segretarjat tan-Nazzjonijiet Uniti, skont l-Artikolu 102 tal-Karta tan-Nazzjonijiet Uniti.

ARTIKOLU 29

Dhul fis-seħħ, applikazzjoni proviżorja u depożitarju

1. Dan il-Ftehim għandu jidhol fis-seħħ fl-ewwel jum tat-tieni xahar wara dak li fih il-Partijiet ikunu nnotifikaw lil xulxin dwar l-ikkompletar tal-proċeduri interni rispettivi tagħhom meħtieġa għad-dhul fis-seħħ ta' dan il-Ftehim.
2. Għall-finijiet tal-paragrafu 1, il-Qatar għandu jgħaddi n-notifika tiegħu lis-Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea, u s-Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea għandu jgħaddi lill-Qatar n-notifika mill-Unjoni u l-Istati Membri, permezz ta' mezzi diplomatiċi.
3. Minkejja l-paragrafu 1, il-Partijiet għandhom japplikaw dan il-Ftehim proviżorjament, f'konformità mal-proċeduri interni u/jew mal-leġislazzjoni nazzjonali tagħhom, mid-data tal-iffirmar ta' dan il-Ftehim.
4. Is-Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea għandu jaġixxi bħala d-depożitarju ta' dan il-Ftehim.

ARTIKOLU 30

Test awtentiku

Dan il-Ftehim huwa mfassal duplikament bil-Bulgaru, biċ-Ċek, bid-Daniż, bl-Estonjan, bil-Finlandiż, bil-Franċiż, bil-Ġermaniż, bil-Grieg, bl-Ingliż, bl-Irlandiż, bil-Kroat, bil-Latvjan, bil-Litwan, bil-Malti, bin-Netherlandiż, bil-Pollakk, bil-Portugiż, bir-Rumen, bis-Slovakk, bis-Sloven, bl-Ispanjol, bl-Isved iż, bit-Taljan, bl-Unger iż u bl-Għarbi, b'kull test ugwalment awtentiku.

F'każ ta' kwalunkwe divergenza bejn il-verżjonijiet lingwistiċi, il-Kumitat Kongunt għandu jiddeċiedi dwar il-lingwa tat-test li għandu jintuża.

B'XHIEDA TA' DAN il-Plenipotenzjarji sottoskritti, awtorizzati kif meħtieġ għal dan il-għan, iffirmaw dan il-Ftehim.

Magħmul fi, f'dan ... jum ta' ... fis-sena ...

Għar-Renju tal-Belġju,

Għar-Repubblika tal-Bulgarija,

Għar-Repubblika Ċeka,

Għar-Renju tad-Danimarka,

Għar-Repubblika Federali tal-Ġermanja,

Għar-Repubblika tal-Estonja,

Għall-Irlanda,

Għar-Repubblika Ellenika,

Għar-Renju ta' Spanja,

Għar-Repubblika Franciża,

Għar-Repubblika tal-Kroazja,

Għar-Repubblika Taljana,

Għar-Repubblika ta' Ċipru,

Għar-Repubblika tal-Latvja,

Għar-Repubblika tal-Litwanja,

Għall-Gran Dukat tal-Lussemburgu,

Għall-Ungerija,

Għar-Repubblika ta' Malta,

Għar-Renju tan-Netherlands,

Għar-Repubblika tal-Awstrija,

Għar-Repubblika tal-Polonja,

Għar-Repubblika Portugiża,

Għar-Rumanija,

Għar-Repubblika tas-Slovenja,

Għar-Repubblika Slovakka,

Għar-Repubblika tal-Finlandja,

Għar-Renju tal-Iżvezja.

Għall-Unjoni Ewropea

Għall-Istat tal-Qatar

DISPOŻIZZJONIJIET TRANŻIZZJONALI

1. Minkejja l-Artikolu 2(2) ta' dan il-Ftehim, l-eżerċitar tad-drittijiet tat-traffiku tat-tielet u tar-raba' libertà għas-servizzi ta' passiġġieri biss, ta' passiġġieri u ta' merkanzija, u ta' merkanzija biss, u tad-drittijiet tat-traffiku tal-ħames libertà għas-servizzi ta' merkanzija biss fuq ir-rotot speċifikati, għandu jkun soġġett għad-dispożizzjonijiet tranżizzjonali ta' dan l-Anness.
2. Id-drittijiet tat-traffiku tat-tielet u tar-raba' libertà bejn punti fil-Qatar u punti fil-Belġju, fil-Ġermanja, fi Franza, fl-Italja u fin-Netherlands għandhom jiġu liberalizzati gradwalment skont il-paragrafi 4 sa 8.
3. Id-drittijiet tat-traffiku tal-ħames libertà għas-servizzi ta' merkanzija biss għandhom jiżdiedu gradwalment skont il-paragrafu 9 biex jintlaħaq l-intitolament ta' frekwenzi miftiehem ta' seba' frekwenzi fil-ġimgħa fi tmiem il-perjodu tranżizzjonali.
4. Għas-servizzi mill-Istati Membri tal-UE msemmija fil-paragrafu 2 jew lejhom, it-trasportaturi tal-ajru tal-Partijiet għandhom ikunu intitolati, mid-data tal-iffirmar ta' dan il-Ftehim, li jeżerċitaw id-drittijiet tat-traffiku tat-tielet u tar-raba' libertà skont l-intitolamenti ta' frekwenzi fil-ġimgħa msemmija bhala "Linja bażi" fit-tabelli fil-paragrafi 7 u 8, u r-rotot li jikkonċernawhom.

5. L-intitolamenti ta' frekwenzi għas-servizzi mill-Istati Membri tal-UE msemmija fil-paragrafu 2 jew lejhom għandhom ikunu soġġetti għall-istadji previsti fit-tabelli fil-paragrafi 7 u 8. Stadju 1 għandu jsir effettiv mill-ewwel jum tal-istaġun tax-xitwa tal-IATA 2020/2021 u l-istadji sussegwenti (Stadji 2 sa 5) għandhom isiru effettivi fl-ewwel jum rispettiv tal-istaġuni tax-xitwa tal-IATA 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024 u 2024/2025.
6. Mill-ewwel jum tal-istaġun tax-xitwa tal-IATA 2024/2025 'il quddiem (Stadju 5), it-trasportaturi tal-ajru ta' kull Parti għandhom ikunu intitolati jeżerċitaw id-drittijiet tat-tielet u tar-raba' libertà mogħtija fil-punt (c) tal-Artikolu 2(2) ta' dan il-Ftehim mingħajr limitazzjonijiet ta' rotot, kapaċità u/jew frekwenza bejn punti fil-Qatar u punti fl-Istati Membri kollha tal-UE.
7. Għas-servizzi ta' passiġġieri biss u ta' passiġġieri u ta' merkanzija, tad-drittijiet tat-traffiku tat-tielet u tar-raba' libertà, it-trasportaturi tal-ajru tal-Partijiet għandhom ikunu intitolati joperaw l-għadd ta' frekwenzi fil-gimgha li ġej:

(a) Bejn punti fil-Qatar u punti fil-Belġju u viċeversa

Rotot	Linja bażi	Stadju 1	Stadju 2	Stadju 3	Stadju 4	Stadju 5
Mill-punti kollha jew lejhom	14	19	24	29	34	Bla restrizzjoni

(b) Bejn punti fil-Qatar u punti fil-Ġermanja u viċeversa

Rotot	Linja bażi	Stadju 1	Stadju 2	Stadju 3	Stadju 4	Stadju 5
Mill-punti kollha fil-Qatar u fi Frankfurt jew lejhom	14	18	21	24	28	Bla restrizzjoni
Mill-punti kollha fil-Qatar u f' Munich jew lejhom	14	18	21	24	28	Bla restrizzjoni
Minn kull wieħed mill-punti l-oħra jew lejhom	7	11	14	17	21	Bla restrizzjoni

(c) Bejn punti fil-Qatar u punti fi Franza u viċeversa

Rotot	Linja bażi	Stadju 1	Stadju 2	Stadju 3	Stadju 4	Stadju 5
Mill-punti kollha fil-Qatar u f' Parigi jew lejhom	21	24	27	30	33	Bla restrizzjoni
Mill-punti kollha fil-Qatar u f' Nizza jew lejhom	7	10	14	17	21	Bla restrizzjoni
Mill-punti kollha fil-Qatar u f' Lyon jew lejhom	7	10	14	17	21	Bla restrizzjoni
Minn kull wieħed mill-punti l-oħra jew lejhom	7	10	14	17	21	Bla restrizzjoni

(d) Bejn punti fil-Qatar u punti fl-Italja u viċeversa

Rotot	Linja bażi	Stadju 1	Stadju 2	Stadju 3	Stadju 4	Stadju 5
Mill-punti kollha jew lejhom	81	84	84	89	92	Bla restrizzjoni

(e) Bejn punti fil-Qatar u punti fin-Netherlands u viċeversa

Rotot	Linja bażi	Stadju 1	Stadju 2	Stadju 3	Stadju 4	Stadju 5
Mill-punti kollha fil-Qatar u f'Amsterdam jew lejhom	10	12	14	14	17	Bla restrizzjoni
Minn kull wiehed mill-punti l-oħra jew lejhom	7	7	14	17	21	Bla restrizzjoni

8. Għas-servizzi ta' merkanzija biss, tad-drittijiet tat-traffiku tat-tielet u tar-raba' libertà, it-trasportaturi tal-ajru tal-Partijiet għandhom ikunu intitolati joperaw l-għadd ta' frekwenzi fil-gimgha li ġej:

(a) Bejn punti fil-Qatar u punti fil-Belġju u viċeversa

Rotot	Linja bażi	Stadju 1	Stadju 2	Stadju 3	Stadju 4	Stadju 5
Mill-punti kollha jew lejhom	35	39	42	45	49	Bla restrizzjoni

(b) Bejn punti fil-Qatar u punti fil-Ġermanja u viċeversa

Rotot	Linja bażi	Stadju 1	Stadju 2	Stadju 3	Stadju 4	Stadju 5
Mill-punti kollha jew lejhom	10	14	14	17	21	Bla restrizzjoni

(c) Bejn punti fil-Qatar u punti fi Franza u viċeversa

Rotot	Linja bażi	Stadju 1	Stadju 2	Stadju 3	Stadju 4	Stadju 5
Mill-punti kollha jew lejhom	7	10	14	17	21	Bla restrizzjoni

(d) Bejn punti fil-Qatar u punti fl-Italja u viċeversa

Rotot	Linja bażi	Stadju 1	Stadju 2	Stadju 3	Stadju 4	Stadju 5
Mill-punti kollha jew lejhom	19	21	21	24	28	Bla restrizzjoni

(e) Bejn punti fil-Qatar u punti fin-Netherlands u viċeversa

Rotot	Linja bażi	Stadju 1	Stadju 2	Stadju 3	Stadju 4	Stadju 5
Mill-punti kollha jew lejhom	10	14	14	17	21	Bla restrizzjoni

9. Għas-servizzi ta' merkanzija biss, tad-drittijiet tat-traffiku tal-ħames libertà, it-trasportaturi tal-ajru tal-Partijiet għandhom ikunu intitolati, mid-data tal-iffirmar ta' dan il-Ftehim, joperaw id-drittijiet speċifikati fil-punt (c) tal-Artikolu 2(2) ta' dan il-Ftehim bi tliet frekwenzi fil-gimġha ("Linja bażi") bejn kull Stat Membru tal-UE u l-Qatar. Dan l-intitolament ta' frekwenzi għandu jkun soġġett għall-istadji previsti fit-tabella ta' hawn taht, biex jintlaħaq l-intitolament ta' frekwenzi finali ta' total ta' seba' frekwenzi fil-gimġha. Stadju 1 għandu jsir effettiv mill-ewwel jum tal-istaġun tax-xitwa tal-IATA 2020/2021 u l-istadji sussegwenti (Stadji 2 sa 4) għandhom isiru effettivi fl-ewwel jum rispettiv tal-istaġuni tax-xitwa tal-IATA 2021/2022, 2022/2023 u 2023/2024.

Linja bażi	Stadju 1	Stadju 2	Stadju 3	Stadju 4
3	4	5	6	7

10. F'konformità mal-Artikolu 24(2) ta' dan il-Ftehim, meta d-drittijiet tat-traffiku tal-ħames libertà għas-servizzi tal-merkanzija biss mogħtija qabel l-iffirmar tal-Ftehim ikollhom kopertura ġeografika differenti minn dik stabbilita fil-punt (c) tal-Artikolu 2(2) ta' dan il-Ftehim, din il-kopertura ġeografika tista' tkompli tintuża minflok il-kopertura ġeografika prevista fil-punt (c) tal-Artikolu 2(2) ta' dan il-Ftehim għal dawk l-intitolamenti ta' frekwenzi mogħtija qabel l-iffirmar ta' dan il-Ftehim.

APPLIKABBILTÀ ĠEOGRAFIKA GĦAD-DRITTIJET TAT-TRAFFIKU
TAL-ĦAMES LIBERTÀ GĦAS-SERVIZZI TA' MERKANZIJA BISS

TAQSIMA 1

L-ambitu ġeografiku għall-applikazzjoni tal-punt (c)(i)(B) tal-Artikolu 2(2) ta' dan il-Ftehim għandu jinkludi l-kontinenti tal-Amerka ta' Fuq u tal-Amerka t'Isfel u l-gżejjer qrib tagħhom kollha, il-Bermuda, uħud mill-gżejjer tal-Baħar Karibew, il-Gżejjer tal-Hawaii (inklużi Midway u Palmyra). Fiż-żmien tal-iffirmar ta' dan il-Ftehim dan jinkludi:

L-Amerka ta' Fuq

Il-Kanada, l-Istati Uniti, il-Messiku.

Gżejjer tal-Karibew u Bermuda

Anguilla, Antigua u Barbuda, il-Bahamas, Barbados, il-Bermuda, il-Gżejjer Cayman, Kuba, Dominica, ir-Repubblika Dominicana, Grenada, il-Haiti, il-Ġamajka, Montserrat, Saint Kitts u Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent u l-Grenadini, Trinidad u Tobago, il-Gżejjer Turks u Caicos, il-Gżejjer Vergni (Brittaniċi).

L-Amerika Ċentrali

Il-Belize, il-Costa Rica, El Salvador, il-Honduras, in-Nikaragwa, il-Panama.

L-Amerika t'Isfel

L-Argentina, il-Bolivja, il-Brazil, iċ-Ċili, il-Kolombja, l-Ekwador, il-Guyana, il-Paragwaj, il-Perù, is-Suriname, l-Urugwaj, il-Venezwela.

TAQSIMA 2

L-ambitu ġeografiku għall-applikazzjoni tal-punt (c)(ii)(B) tal-Artikolu 2(2) ta' dan il-Ftehim għandu jinkludi l-parti tal-Asja kollha li tinsab fuq il-Lvant tal-Iran, inkluż l-Iran, u l-gzejjer qrib tiegħu, l-Awstralja, New Zealand u l-gzejjer qrib tagħhom, u wħud mill-gzejjer tal-Oċean Paċifiku. Fiz-żmien tal-iffirmar ta' dan il-Ftehim dan jinkludi:

In-Nofsinhar tal-Asja

L-Afganistan, il-Bangladesh, il-Bhutan, l-Indja (inkluż il-Gzejjer Andaman), il-Maldivi, in-Nepal, il-Pakistan, Sri Lanka

L-Asja Ċentrali

Il-Każakistan, il-Kirgistan, il-Mongolja, ir-Russja, it-Tagikistan, it-Turkmenistan, l-Użbekistan

Il-Lvant tal-Asja

Iċ-Ċina, Hong Kong SAR, il-Ġappun, il-Korea ta' Fuq, il-Korea t'Isfel, il-Macao SAR, it-Tajwan

Ix-Xlokk tal-Asja

Il-Brunej Darussalam, il-Kambodja, l-Indoneżja, il-Laos, il-Malasja, il-Myanmar/Burma, Papua New Guinea, il-Filippini, Singapore, it-Tajlandja, il-Vjetnam

L-Asja-il-Paċifiku

Is-Samoa Amerikana, l-Awstralja, il-Gżira Christmas, il-Gzejjer Cocos (Keeling), il-Gzejjer Cook, il-Fiġi, Guam, Kiribati, il-Gzejjer Marshall, il-Mikroneżja, Nauru, New Zealand, Niue, il-Gżira Norfolk, il-Gzejjer Mariana tat-Tramuntana, Palau, Samoa, il-Gzejjer Solomon, Tonga, Tuvalu, il-Gzejjer ta' Vanuatu
